

Tondra: Je otázne, prečo je terčom iba Sokol

Predseda Konferencie biskupov Slovenska (KBS) Františka Tondru zaráža, že médiá v publikovaných textoch uvádzajú mená kňazov i iných spolupracovníkov komunistickej Štátnej bezpečnosti (ŠtB), nehovoria o príslušníkoch, ktorí celú spoluprácu organizovali, nanucovali a prostredníctvom nej vydierali.

„Tí žijú v našej spoločnosti pokojným životom s nemalými životnými pôžitkami,“ upozornil v stanovisku Tondra. Podľa neho KBS pozorne sleduje aj konkrétny prípad arcibiskupa Jána Sokola. Upozornil, že KBS nie je nadriadeným orgánom diecéz, biskupov nemenuje, ani neodvoláva. To je v plnej kompetencii jedine Svätého Otca.

„Odpovede na konkrétne otázky prípadnej spolupráce môže poskytnúť iba arcibiskup Sokol. Názory na zverejňované dokumenty sú rôzne. Preto ani KBS v súčasnosti nemôže v tomto konkrétnom prípade vyjadriť jednoznačné stanovisko. Otázkou však zostáva, prečo sa terčom médií stal iba výlučne arcibiskup Sokol. Chýba na to racionálne vysvetlenie,“ zdôraznil Tondra. Zároveň pripomenul, že arcibiskup vyhlásil, že vedome s ŠtB nikdy nespolupracoval. „Vyhlásenia arcibiskupa Sokola sme zobrali na vedomie,“ dodal.

Tondra tiež pripomenul, že Konferencia biskupov Slovenska sa k spolupráci kňazov s ŠtB vyjadrila v roku

2005. V stanovisku KBS konštatuje, že podľa konkrétnych faktov a dôkazov je zjavné, že niektorí duchovní spolupracovali a stáli v službách ŠtB a nechceme ich obhajovať. Ak sa dobrovoľne ponúkli, pre získanie vyšších postov či peniazom, ak na kohokoľvek donášali alebo zlomyseľne škodili, je to odsúdeniahodné, zdôraznili biskupi v stanovisku.

„Ak spolupracovali vydieraní pre svoje delikty alebo charakterové slabosti – je to poľutovaniahodné. Ak sa často navštevovaní a obťažovaní pracovníkmi ŠtB zamotali do ich sietí a osamotení žili v neustálom strachu a napätí, ak boli vydieraní pre nejaké priestupky; ak podľahli panike a snažili sa zmierlivým spôsobom udržať prijateľnú úroveň kontaktov – treba mať s nimi súcit,“ zdôrazňujú slovenskí katolícky biskupi.

Ak niektorí duchovní ani nevedia, ako sa do evidencie ŠtB dostali, dokonca vyslovene tvrdia, že ju nepodpisali a že nikoho neudávali a žiadne výhody nemali, ba práve naopak, že pred príslušníkmi ŠtB žili v neustálom strachu a úzkosti, treba im podľa KBS veriť. Biskupi všetkých, ktorým duchovní spolupracou s ŠtB ublížili (tak kňazom ako aj laikom), odprosujú. Všetkých, ktorých svojou spoluprácou s ŠtB pohoršili, poprosili o ospravedlnenie a odpustenie.

Nový čas, inet, 23.2.2007

KOMENTÁR

Ovečky - Čierne ovečky sú všade. Boli, sú, aj budú. Bohužiaľ aj tam, kde by sme ich najmenej čakali - medzi cirkevnými hodnosťami. Prikladov je viac ako dost.

Cirkev sa opäť ospravedlnila za kňazov, ktorí donášali všemocnej totalitnej polícii. Pripomenula však len svoju prosbu o odpustenie spred dvoch rokov.

Hoci sa odvtedy veľa zmenilo.

Objavili sa napríklad ďalšie dôkazy o spolupráci arcibiskupa Sokola s ŠtB.

Duchovní napriek tomu veria jeho slovám, že s tajnými nespolupracovali. Či presnejšie, nemôžu „vyjadriť jednoznačné stanovisko“.

Aj v Katolíckej cirkvi by už konečne mohol zavítať svieži vánok. Obyčajné ovečky môžu mať inak dojem, že aj duchovní merajú dvojímym metrom.

V istých veciach nie je rozdiel medzi kňazom a arcibiskupom.

A to aj vtedy, ak je pohľad do zrkadla poriadne neprijemný.

Martin Kovalik, Nový čas, 24.2.2007

Arcibiskupovi Sokolovi veria dve percentá ľudí

Mal by sa podľa vás arcibiskup Ján Sokol, ktorý spolupracoval s ŠtB, vzdať svojej funkcie?

áno 41,4%

neviem 34,5%

nemyslím si, že arcibiskup spolupracoval s ŠtB 2,3%

nie 21,8%

Prekázalo by vám, ak by váš kňaz v minulosti spolupracoval s ŠtB?

áno 48,9%

neviem 11,7%

netýka sa ma to - nemám svojho kňaza, je mi to jedno, som neveriaci 9,3%

nie 30,1%

- Sokolov odchod si želá najmä stredná generácia - od 20 do 59 rokov. Neželajú si ho 18- až 19-ročniami menej, aj ľudia nad 60 rokov.

- Odstúpenie arcibiskupa chcú viac Košičania (60%) ako Bratislavčania (38%) s Najviac si ho želajú ľudia v Košickom kraji (62%) a v Trnavskom, kde je arcibiskupom (58%), a najmenej v Prešovskom kraji (21%).

- Sokolov odchod si želajú viac ľudia s vysokoškolským vzdelaním (60%) a paradoxne viac ľudia maďarskej (57%) ako slovenskej národnosti (40%).

Prieskum bol vykonaný na vzorke 510 ľudí.

Pre SME pripravil Markant, Fo
SME, 24.2.2007

Majú výnimku?

Biskup Baláž vypovedá pred vyšetrovateľmi ohľadom predaja triptychu 3-krát a vždy inak. Čiže 2-krát klame a raz hovorí pravdu? Biskup Sokol raz hovorí, že vôbec nespolupracoval s ŠtB, potom pripustí, že ho niekoľkokrát navštívili, potom zas, že na jeho meno donášal niekto iný!

Majú výnimku, že nemusia hovoriť pravdu? ! *Čitateľ z Čaklova*
Nový čas, 28.2.2007

Prieskum: Sokol by mal odísť

V pražskom archíve sú aj ďalšie dokumenty o kontaktoch arcibiskupa s ŠtB

Z dokumentov ŠtB vyplýva, že arcibiskup Sokol navštevoval konšpiračný byt a nenamietal proti tvrdým zásahom na demonštrantov, ktorí si pripomínali výročie smrti Jana Palacha.

BRATISLAVA, PRAHA. Arcibiskup Ján Sokol by mal odstúpiť z funkcie, myslí si 41 percent opýtaných z prieskumu, ktorý od 21. do 22. februára pre denník SME vypracovala agentúra Markant. Sokolovo zotrvanie si želá 22 percent opýtaných.

Na otázku, či by im prekážalo, že ich kňaz spolupracoval s ŠtB, odpovedalo áno 49 percent opýtaných a nie 30 percent.

Arcibiskup rezignovať nemieni a svoju spoluprácu s ŠtB odmieta napriek tomu, že médiá zverejňujú čoraz viac dokumentov, podľa ktorých s komunistickou tajnou službou spolupracoval.

„Sú bezočiví a drzí a rozprávajú nepravdivosti, a osočujú a to je aj trestné,“ povedal Sokol rádiu Viva o novinároch.

Nové dokumenty

V archíve Ústavu pamäti národa sú dokumenty, podľa ktorých vraj Sokol navštevoval konšpiračný byt ŠtB. Do toho pritom ŠtB pozývala len preverených spolupracovníkov.

Podľa televízie JOJ bol Sokolovým riadiacim dôstojníkom Svätoslava Monsberger, dnes podnikateľ z Trnavy. K Sokolovi sa nechcel vôbec vyjadriť.

Ďalšie dokumenty o Sokolovi zverejní Ústav pamäti národa v najbližších dňoch.

„Materiály z archívu sprístupňujeme podľa zákona, to znamená, že žiadatelia ich dostanú oficiálnou cestou, keď budú pripravené,“ povedal tlačový tajomník ústavu Michal Dzurjanin.

ŠtB o Sokolovi: Je aj za tvrdšie prostriedky

Arcibiskup Sokol dostal nové otázky o svojej spolupráci s ŠtB. Včera sa k nim nevyjadril.

V českom archíve ministerstva vnútra našiel denník SME ďalšie dokumenty odhaľujúce rozhovory

arcibiskupa Jána Sokola s predstaviteľmi komunistickej ŠtB. Ide o ďalšie denné situačné informácie, podobné tým, ktoré sme zverejnili pred viac ako týždňom. Eštebáci ho považovali za dôveryhodného.

V správe z roku 1989 sa píše, že Ján Sokol ako „prameň Špirituál“ eštebákovi povedal, že zásah proti demonštrantom v Prahe, čo si pripomínali Jana Palacha, mohol byť aj tvrdší. „Samotný čin Palacha je proti všetkým učeniam a zásadám katolicizmu.“ Sokol podľa správy hovoril, že „on osobne nepokladá za nijako výnimočné tvrdé zásahy proti demonštrantom v Prahe“, keďže „on sám je zástancom klasickej výchovy, v ktorej majú miesto i tzv. tvrdšie prostriedky“. Odsúdil aj list českého kardinála Tomáška vláde, v ktorom protestoval proti zásahom.

Jan Palach bol symbolom boja proti totalite. Upálil sa 16. januára 1969 na protest proti okupácii sovietskymi vojskami. O 20 rokov sa na tom istom mieste - Václavskom námestí - konali masové demonštrácie, ktoré polícia brutálne potlačila. Išlo o tzv. Palachov týždeň.

Z ďalšej správy vyplýva, že ŠtB Sokola inštruovala pred každou cestou do zahraničia.

V správe z marca 1989 ŠtB o Sokolovi píše, že podľa jej zistení kňazom hovoril, že v Československu dôjde k vážnym zmenám v prospech cirkvi. „Tieto nazval veľkonočným darom slovenskému národu.“ Na mysli mal to, že budú vymenovaní biskupi a obsadené voľné miesta na farách, a to aj ľuďmi z radov tajne vysvätených kňazov.

Sokolov tajomník Tibor Hajdu včera nové skutočnosti nekomentoval. Konferencia biskupov Slovenska vydala po stretnutí na Donovaloch nové stanovisko. „Vieme o svojich ľudských slabostiach i kňazských zlyhaniach. Preto my biskupi všetkých, ktorým duchovní spoluprácou s ŠtB ublížili, odprosume.“

Biskupi napísali, že žili v ťažkých časoch a cirkvi ŠtB venovala zvláštnu pozornosť. „Dnes sú na pranie, vinníci - obete vtedajšieho komunistického režimu a jeho neľudských praktík. No prvá na pranie by mala byť bývalá KSČ,

KSS. Ona bola iniciátorkou aktivít ŠtB a jej príslušníkov.“ Mediám vyčítali, že nehovoria o príslušníkoch, čo agentov získavali.

Správy o Sokolovi písali eštebáci Rudolf Mizera a Albert Wendl. Človek s menom Rudolf Mizera pracuje ako právnik na krajskej veterinárnej správe v Trnave. Obaja spomenutí sa odmietajú k Sokolovi vyjadriť a tvrdia, že správy nepísali oni. Tlačový tajomník ÚPN Michal Dzurjanin na to povedal, že z vyjadrení viacerých príslušníkov ŠtB by muselo vyplývať, že v tajnej službe pracovali úplne iní ľudia, ako sú zaevidovaní.

Čo je v nových dokumentoch február 1989

Prameň Špirituál v styku s biskupom r.k.c. v Trnave Jánom Sokolom zistil, že tento nechápe dôvody, pre ktoré sa v demonštráciách exponujú tzv. katolícki aktivisti, keďže samotný čin Palacha je od počiatku proti všetkým učeniam a zásadám katolicizmu. Sokol ďalej uviedol, že on osobne nepokladá za nijako výnimočné tvrdé zásahy proti demonštrantom v Prahe, keďže on sám je zástancom klasickej výchovy, v ktorej majú miesto i tzv. tvrdšie prostriedky. Nesúhlasí preto s listom kardinála Tomáška, ktorý napísal predsedovi vlády, že odsudzuje zásahy bezpečnosti voči demonštrantom. Nevie, čo viedlo Tomáška k napísaniu listu, ale myslí si, že cirkev by mala hľadať uplatnenie na inom úseku a podieľať sa skôr na výchove mladých ľudí pre spoločnosť.

Jeho osoba (Sokola) je stále zaujímavá pre tzv. podzemné cirkevné štruktúry. Zatiaľ však nepostrehol, resp. nemal vedomosť o tom, že by mal niekto z exponentov tohto hnutia záujem o jeho osobu, resp. o stretnutie s ním. Okrem Vladimíra Jukla sa dosiaľ nestretol ani s jedným z nich.

marec 1989

Prameň Špirituál uviedol, že r. k. Ján Sokol z Trnavy má v úmysle t. r. viackrát vycestovať do kz. Dosiaľ má tri pozvania - do Belgicka, Juhoslávie a Rakúska...

Opatrenie: vykonať úkolovanie prameňa Špirituál k Sokolovi v prípade jeho vycestovania.

marec 1989

Na úseku oficiálnej cirkevnej hierarchie bolo zistené, že administrátor trnavskej diecézy biskup Sokol v styku s duchovnými diecézy informuje, že v ČSSR príde k ráznym zmenám v prospech cirkvi. (Tieto nazval veľkonočným darom slovenskému národu.) Konkrétne sa zmiňuje, že v dohľadnom čase budú na Slovensku obsadené všetky biskupské stolce, na ktoré budú bez vplyvu štátnej správy dosadení aj tajne vysvätení biskupi, do pastorácie budú prijatí noví kňazi i z radov tajne vysvätených. Ďalej na týchto stretnutiach uvádza, že od septembra sa náboženstvo bude vyučovať bez zásahu štátnej správy do výučby, ako to bolo v minulosti

a že zanikne právomoc cirkevných tajomníkov v udeľovaní súhlasu na pastoráciu a títo sa nebudú zúčastňovať na kňazských rekolekciách.

jún 1989

V akcii ‚DOHODA‘ bola pozornosť venovaná prebiehajúcim jednaniam medzi ČSSR a Vatikánom. Cieľom je v rámci celej ČSSR vytypovať a aktívne rozpracovať duchovných, čo by mohol Vatikán perspektívne navrhovať do funkcie biskupov. Tu boli dosiahnuté dobré výsledky, lebo práve schválení kandidáti Vaňák, Koukl i nastávajúci arcibiskup Sokol, sú osoby, na ktoré môžeme z našej strany vplyvne pôsobiť.

**Monika Žemlová
SME, 24.2.2007**

Cirkev prosí o odpustenie! Arcibiskup Sokol zaútočil na novinárov

„Sú bezočiví, drzí, nepravdivo osočujú, a to je aj trestné, „ povedal Ján Sokol rádiu Viva na adresu novinárov. Tvrdí, že ho do zoznamov ŠtB zapísali naschvál. Vraj si tak naháňali prácu. Katolícki duchovní sa pritom ospravedlnili za hriechy z minulosti.

Reagovali tak na nové dokumenty poukazujúce na spoluprácu arcibiskupa Jána Sokola s komunistickou tajnou službou. Jeho vyhlásenie, že s ŠtB nikdy vedome nespolupracoval, zobrali na vedomie. „Názory na zverejňované dokumenty sú rôzne. Preto nemôžeme v tomto konkrétnom prípade vyjadriť jednoznačné stanovis-

ko, „ vyhlásil predseda Konferencie biskupov Slovenska Mons. František Tondra. Médiám vyčítal, že riešia iba Sokola a nie tých, ktorí verbovali ľudí na spoluprácu s ŠtB.

Komunistom donášali počas totality duchovní aj z iných cirkví pôsobiacich na Slovensku. Katolíci sa za prešľapy z minulosti ospravedlnili už po druhýkrát.

„Vieme o svojich ľudských slabostiach i kňazských zlyhaniach.

Preto my biskupi všetkých, ktorým duchovní spoluprácou s ŠtB ublížili, odprosujeme, „ pripomenul František Tondra. **(mak), Nový čas, 24.2.2007**

HRIEŠNA CIRKEV

Cirkev, ktorá neustále apeluje na našu morálku, hrá v prípade arcibiskupa Jána Sokola celý čas hru na mŕtveho chrobáka.

Sokolovi sa nielenže nedarí očistiť svoje meno, ale najavo vychádzajú stále nové informácie o jeho spolupráci s ŠtB. Katolícke duchovenstvo napriek tomu len potichu toleruje vysvetlenia, ktoré stačia akurát tak samotnému arcibiskupovi. Hoci neexistuje dôkaz, ktorý by objasnil podozrenia z jeho spolupráce, zdá sa, že

aj keby eštebákom vedome pomáhal, v cirkvi by to asi nikomu ani nevadilo. Nejasnosti v Sokolovej minulosti a ich objasnenie totiž doteraz nikým ani len nepohli. Teda s výnimkou kňaza, na ktorého mal arcibiskup donášať.

Ilustruje to len skostnatenosť a strach, ktorý funguje v cirkevnej hierarchii.

A od duchovných by sme hádam mohli očakávať vyššie kvality.

Hoci sme všetci hriešni.

Plus jeden deň, 26.2.2007

Klasická výchova

Tak sme sa o Jánovi Sokolovi opäť niečo dozvedeli. Pre časť spoločnosti je to ďalšia súčasť ohováračskej kampane, pre inú, o čosi väčšiu (pozri prieskum SME), ďalší dôvod, aby arcibiskup odstúpil. Bez ohľadu na to, čo si kto o Sokolovej spolupráci s ŠtB myslí, novoobjavené dokumenty prinášajú aj dobrú správu. Tajná polícia si dala aj poradiť. Druhou stranou mince je - od koho a čo.

Zdá sa, že Sokol takým človekom bol. Inak by sme v dokumentoch neobjavili formuláciu, kde je aj on zaradený medzi osoby, „na ktoré sa dá z našej strany vplyvovo pôsobiť“. Asi si to isté, ale v obrátenom garde pomyslel aj Sokol, keď na inom mieste naznačil, že nepokladá za „nijako výnimočne tvrdé zásahy proti demonštrantom v Prahe, nakoľko on je zástancom klasickej výchovy, v ktorej majú miesto i tzv. tvrdšie prostriedky“. Režim si to vzal k srdcu a radcovi sa 17. novembra 1989 na Národnej tŕide v Prahe zavďačil. Ktovie, či Sokol zotrval na svojej koncepcii klasickej výchovy aj počas sledovania záberov brutálneho zákroku, ktorý sa našťastie obrátil proti jeho strojom. Obracanie, ako inak, až také úplné nebolo. Rukolapným dôkazom sú zistenia televízie JOJ, ktorá tvrdí, že vypátrala Sokolovho riadiaceho dôstojníka, v súčasnosti úspešného trnavského podnikateľa Svätoslava Monsbergera. Nič nemohlo vypovedať viac o tom, aké nedostatočné je naše vyrovnanie sa s minulosťou, ako pohľad na jeho haciendu, čo si v ničom nezadá s arcibiskupským sídlom. Všetci tí monsbergerovia (širokí atď.) si zaslúžia našu najvyššiu pozornosť. Ich majetky získané schopnosťou „vplyvovo pôsobiť“ v každom režime im už nikto nezoberie a nech si ich nechajú. Na začiatok by stačilo, keby na nich ľudia na ulici ukazovali: „Pozri, toto je ten, čo riadil Sokola (Nohavicu, Tošovského...)“.

Je na každom z nás, či odpustí ľudom, ako je Sokol či Nohavica, ale všetci by mali mať jasno v tom, že tí, čo im rozkazovali, si zaslúžia jedine opovrhnutie. Snáď nám ich pomôže odhaliť nový vietor z pražských archívov. Neskoro, ale predsa.

**Roman Pataj
SME, 24.2.2007**

Jozef Jarab sa dožíva v týchto dňoch životného jubilea

Rektor kňazského seminára biskupa Jána Vojtašáka v Spišskej kapitule Jozef Jarab sa dožíva v týchto dňoch životného jubilea, šesťdesiatich rokov. Počas kňazského života pôsobil na mnohých miestach Spišskej diecézy.

Jozef Jarab, rektor kňazského seminára: „Moje kaplánske miesta boli po vysviacke roku 1970 v Spišskej Novej Vsi, tak Spišská kapitula kde som bol tajomníkom na Biskupskom úrade šesť rokov, no a potom prišla pastorácia vo Svite, v Lučivnej síce bez kostola v ťažkom prostredí, ale myslím že čo sa týka takej pastoračnej aktivity, tak to boli asi také najkrajšie roky, schýľovalo sa už k roku 1990. Potom v Spišskom Bystrom, Kubachoch ako ja ich stále volám a tak nakoniec prišla Spišská kapitula a povolanie otca biskupa Františka tu na miesto do kňazského seminára.“

Za jeho doterajšieho pôsobenia

vyšlo z kňazského seminára množstvo kňazov.

Jozef Jarab, rektor kňazského seminára: „Považujem sa veľkú milosť môjho života, že do dnešného dňa do tohoročných novokňazov mohol stáť vedľa životov vyše štyristo päťdesiatich mladých mužov, ktorí sa pre túto službu rozhodli.“

Najviac sa mu do srdca zapísal práve kňazský seminár biskupa Jána Vojtašáka, kde prežil doteraz sedemnásť rokov.

„Budem asi aj do budúcnosti, stále alebo určite tento seminár sprevádzať svojou službou a keď sa potom v budúcnosti zmení možno len na službu modlitby, alebo čohokoľvek, čo pán pošle ešte do môjho života, tak budem vždy pamätať na tieto múry, ktoré pre mňa naozaj boli všeťkým.“

Peter Majda

Rádio Lumen, 17:30, 24.2.2007

Spojeným štátom sa nepáči zákon o cirkvách

Veľvyslanec USA Rodolphe Vallee kritizoval pred parlamentným výborom novelu zákona o registrácii cirkví. Ohrozuje vraj náboženskú slobodu na Slovensku. Spojeným štátom sa nepáči navrhovaná novela zákona, ktorá sprísňuje pravidlá na registráciu cirkví. Americký veľvyslanec na Slovensku Rodolphe Vallee povedal poslancom vo výbore pre ľudské práva, že USA ju vnímajú so znepokojením.

Hranica je príliš vysoká

Hranicu 20-tisíc podpisov dospejúcich členov cirkvi, ktorá bude potrebná na registráciu cirkví, považuje Vallee za príliš vysokú a mohla by ohroziť náboženskú slobodu.

Predkladateľka návrhu Ľudmila Mušková (HZDS) si nemyslí, že novela ohrozí ľudské práva. Slobodné vyznanie viery podľa nej zaručuje ústava. Novela má len „ochrániť štátny rozpočet“. Nie sme vraj takí bohatí, aby sme mohli podporovať rôzne recesistické skupiny.

Predseda výboru László Nagy (SMK) nevnímal Valleeho vystúpenie príliš kriticky. Len vyjadril svoj názor. Ani ostatným poslancom Valleeho vystúpenie neprekážalo.

Vladimír Jánoš (Smer) hovorí, že

veľvyslanec nebol celkom znalý problematiky a mal z neho pocit, ako keby hovoril v mene nejakej spoločnosti. Veľvyslanec poslancov požiadal, aby uvažovali o znížení 20-tisícovej hranice. Jánoš to nevidí reálne.

USA sa správajú rovnako

František Mikloško (KDH) nevidí problém vo Valleeho kritike. Uznáva, že novela je reštrikčná. Rovnako reštrikčné opatrenia podľa neho robia aj USA na letiskách. „Oni sa bránia a aj my sa bránime proti niečomu, čo nám nie je ešte úplne známe.“ Hovorí, že spoločnosť má právo byť opatrná pred niektorými sektami, ktorých psychologické dôsledky sa nedajú zatiaľ odhadnúť.

Určenie hranice potrebnej na registráciu je problémové aj podľa generálneho prokurátora Dobroslava Trnku, ktorý na Ústavnom súde napadol už v súčasnosti platný zákon. Podľa neho stačí na registráciu podpis 20-tisíc sympatizantov, nie členov. Proti navrhovanej novele vystupujú aj zástupcovia malých cirkví a spoločností. Je vraj likvidačná.

Novela už čaká na schválenie v parlamente. Odobrila ju aj vláda.

Veronika Šutková, tasr, SME, 24.2.2007

Medzinárodný vzdelávací projekt

V Ružomberku prebehla dnes záverečná fáza medzinárodného vzdelávacieho projektu Global Outrich. Partnerom tohto projektu na Slovensku je Združenie katolíckych škôl Slovenska. Keďže sídlo združenia je v Ružomberku na gymnáziu svätého Andreja, aj záverečné pohovory pre ročný pobyt v Spojených štátoch amerických boli v priestoroch tejto školy. Prezident Združenia katolíckych škôl Slovenska a riaditeľ gymnázia Stanislav Bela privítal lektorov z USA a 20 študentov zo slovenských katolíckych gymnázií.

Stanislav Bela, prezident Združenia katolíckych škôl Slovenska a riaditeľ gymnázia: „Potom sa už začali osobné pohovory, ktoré rozhodnú o tom, ktorí osem až desať študentov prežije školský rok 2007, 2008 na katolíckych školách v Spojených štátoch. Od roku 1994 odkedy je tento projekt aj na Slovensku študovalo v Spojených štátoch v rámci tohto programu už vyše 300 študentov z katolíckych gymnázií Slovenska.“

Cieľom tohto projektu je nielen vzdelávanie študentov v anglickom jazyku, ale aj poznávanie a tolerancia inej kultúry a hlavne hodnoty prežívané a vnímané na základe viery. Opäť Stanislav Bela.

Stanislav Bela, prezident Združenia katolíckych škôl Slovenska a riaditeľ gymnázia: „Hlavnou filozofiou tohto projektu Global Outrich je aj to, že u nás na Slovensku je vnímanie a prežívanie viery hlavne vertikálne, to znamená medzi Bohom a človekom ako jednotlivcom, kým v Amerike je to horizontálne prežívanie viery, viac zamerané na ľudí, vzťahy a činnosť vo farnostiach. Keď sa tieto dve formy prežívania viery spoja, vznikne z toho symbolický kríž a je to symbol nielen pre nás všetkých katolíkov, ale aj je to symbol tohto zaujímavého projektu.“

Do projektu sú zapojení študenti katolíckych gymnázií zo Slovenska, Čiech, Maďarska, Lotyšska a Litvy.

Rádio Lumen, 20:00, 24.2.2007

Pravidelná duchovná obnova seminaristov

Dnes popoludní sa v kňazskom seminári svätého Karola Boromejského v Košiciach skončila pravidelná duchovná obnova seminaristov. Hlavným exercitátorom bol košický pomocný biskup Bernard Bober.

Na úvod sa biskup venoval povolaniu ku kňazstvu a jeho jasnému rozpoznaní. Vo svojej prvej téme sa sústredil na veľkosť Ježiša. Čím je pre nás nový a čo prináša, povedal doslova. Druhá téma patrila celibátu, vernej ceste Božieho povolania cez sústredenie duchovných a fyzických síl pri ohlasovaní radostného posolstva spásy s nerozdeleným srdcom. Tretia, posledná téma bola o radosť, pretože podľa slov Bernarda Bobera, ťažko sa verí kňazovi, ktorý má v tvári smútok, či nevôľu.

„Bohoslovec sa musí pripraviť aj jeho spôsob, štýl života bol prejavovaný navonok tým, že prežíva radostne svoje povolanie, ale aj svedectvom svojim zvonajškom i vnútro. Miesto, aby ho niekto vykorisťoval s nevykorisťovaným srdcom vo vnútri, s vnútornou slobodou, aby dokázal plniť túto úlohu, takže srdco sa zapáli na to, aby vnútro bolo vždy radostné. Toto je veľmi dôležité, lebo to je znak toho, že Boh je v nich a že pôsobí a že si ich istotne dobre pretvára na svoj obraz.“

Jaroslav Fabián

Rádio Lumen, 17:30, 24.2.2007

Kniha o kňazoch eštebákoch

Kríza v poľskej cirkvi, ktorú odštartovala rezignácia varšavského arcibiskupa Stanislaw Wielgusa, sa nekončí. Práve naopak. Zajtra sa na pulty predajní dostane kniha kňaza Tadeusza Isakowicza-Zeleského.

Ten v nej zverejnil mená duchovných, ktorí podľa jeho vedomostí zaručene spolupracovali s poľskou komunistickou tajnou službou. Dlhé očakávané dielo zrejme prinesie ďalšie rezignácie, ale aj spory o pravdivosti údajov. Zeleski navyše celkom podrobne opisuje aj praktiky tajnej polície na získanie agentov z kruhov kňazov.

Vraj na to využívali aj ženy, ktoré farárov zvädzali.

(ijk, čtk)

Plus jeden deň, 27.2.2007

Vážený pán arcibiskup Sokol!

Vašu osobu som prvýkrát začal vnímať počas návštevy pápeža Jána Pavla II. na Slovensku. V tom čase som veľmi ťažko znášal Vaše správanie v „papamobile“ Svätého Otca, kde ste sa predvádzali veriacim a nevímali, že úcta, ktorú okolostojaci prejavovali, patrí Svätému Otcovi a nie Vám. Vtedy som nechápal, ako predstaviteľ cirkvi môže prejavovať takú neúctu k pápežovi. Už vtedy som si však urobil svoj osobný záver. Vy ako osoba nie ste svätec, pretože svätec sa prejavuje skromnosťou, ktorá

na rozdiel od Vás Svätému Otcovi nechýbala. Zverejnenie informácií o pravdepodobnej spolupráci s ŠtB ma neprekvapilo, skôr mi potvrdilo Váš charakter, ktorý ste prejavovali už v tom čase. Urobili by ste lepšie, ak by ste sa stiahli a pokračovali vo Vašej službe Bohu, nie na očiach verejnosti. Vnímam Vás ako osobu, ktorá nereprezentuje hlboké myšlienky kresťanstva a Váš prínos pre ich šírenie je negatívny.

peteroslanec.blog.sme

SME, 26.2.2007

Navštevoval Sokol eštebácky byt?

Podporoval vraj tvrdé zásahy komunistov proti demonštrantom

O arcibiskupovi Sokolovi vyšli najavo ďalšie informácie z našich aj českých archívov ŠtB.

Cirkevný hodnostár rezignovať stále odmieta.

V archíve Ústavu pamäti národa sa našli ďalšie dokumenty, podľa ktorých Ján Sokol navštevoval konšpiračný byt, do ktorého ŠtB pozývala len preverených spolupracovníkov.

V českom archíve ministerstva vnútra sa zase našli odhaľujúce arcibiskupove rozhovory s predstaviteľmi komunistickej ŠtB.

Podľa denníka SME sa v správe z roku 1989 píše, že Sokol ako „prameň Špirituál“ eštebákom po-

vedal, že zásah proti demonštrantom v Prahe, ktorí si pripomínali smrť Jána Palacha, mohol byť aj tvrdší. Palach bol pritom symbolom boja proti totalite.

Napriek tomu, že na povrch vyplávali ďalšie obviňujúce materiály, arcibiskup sa k novým skutočnostiam zatiaľ nevyjadril, rezignovať však nemieni. Názory na Sokolovo odstúpenie sa rôznia. Jednoznačný postoj zaujali predstavitelia SMK. Arcibiskupov postoj pokladajú za alibistický, jeho odvolanie však iniciovať nebudú. O prípadnej Sokolovej rezignácii by podľa Júliusa Brocku z KDĽH mal rozhodnúť pápež Benedikt XVI.

ALŽBETA VLKOVÁ

Plus jeden deň, 26.2.2007

Kolednícka akciu Dobrá novina

Hnutie kresťanských spoločenstiev detí v týchto dňoch vyhodnotilo kolednícku akciu Dobrá novina. Ako pre Rádio Lumen povedala predsedníčka Dobrej noviny Martina Chrocháčová, dvanásť ročník zbierky bo veľmi úspešný. Do akcie sa počas Vianoc zapojilo dvadsaťpäťtisíc koledníkov.

„Koledníci v takmer tisíc päťsto farnostiach na celom Slovensku navštívili okolo sedemdesiatstatisíc rodín a vyzbierali 16934012 korún. Z výťažku zbierku, do ktorého sú zahrnuté aj príspevky individuálnych

darcov, budú podporené núdzové projekty pre ľudí v afrických krajinách. Ťažiskovými projektmi dvanásteho ročníka sú centrum pre dievčatá ulice Uzima Navatoto v Nairobi a detský domov pre chlapcov ulice v kenskom Mieri. Ja by som sa chcela v mene erka a v mene všetkých organizátorov Dobrej noviny poďakovať darcom za ich veľkodušnosť, deťom a dobrovoľníkom za nezištné nasadenie, ale aj rodičom, biskupom a kňazom, ktorí podporujú dobrú novinu.“

Rádio Lumen, 17:30, 25.2.2007

Krížová cesta od umeleckého rezbára Martina Barnaša

Košický arcibiskup Alojz Tkáč na svojej pastoračnej návšteve vo farnosti Valaliky v dekanáte Košice-juh, požehnal v Kostole všetkých svätých novú krížovú cestu. Jej autorom je umelecký rezbár Martin Barnaš z Kežmarku.

Po úvodnej modlitbe požehnaní, hlavný celebrant so sprievodom prechádzal popri jednotlivých zastaveniach, modliac sa krížovú cestu, ktorá bola zostavená z textu Svätého písma, krátkeho zamyslenia a modlitieb. V homílii sa Alojz Tkáč zameril na postavu Ježiša počas jeho krížovej cesty. Na záver slávnosti arcibiskup Tkáč odporučal modlitbu krížovej cesty každý deň, pretože i pre neho je každodenná súkromná modlitba

krížovej cesty, veľkou duchovnou posilou. Vo vkusne zladenom a po obnove presvetlenom interiéri kostola, je spomínané dielo, drevené plastiky z lipového dreva vhodne zakomponované do architektúry kostola. Súčasný farár Juraj Kamas, ktorý umeleckého rezbára Martina Barnaša oslovil aj pri tvorbe lavíc v spomínanom kostole, hodnotí toto dielo s neskrývaným obdivom: „Celá krížová cesta zachytáva dynamičnosť od odsúdenia pána Ježiša na smrť až po pochovanie v hrobe. Jednotlivé zastavenia akcentujú Krista, veľmi pekne znázornil štvrté zastavenie, kde Panna Mária pri stretnutí s Kristom sa dotýka jeho hrudi, jeho srdca, zvláštnie poňatie je dvanásť

zastavenie, kde je akcentovaná Mária Magdaléna, ktorá prejavuje veľkú lásku ku krížu a ku Kristovi tým, že je schúlená pod krížom a zaujímavé je aj štrnásť zastavenie, kde je uloženie Ježiša do hrobu.“

Jaroslav Fabian

Rádio Lumen, 20:00, 24.2.2007

Z piatich domov opravili iba dva!

Porovnali sme stav historických budov v roku 2003 a dnes:

Staré mesto - To je bieda! Mnohé domy v najužšom centre mesta sú zničené, opustené a rozpadávajú sa. Z piatich vybraných historických budov od roku 2003 opravili iba dve! Ostatné sú aj naďalej v žalostnom stave a pustnú. Zmení sa ich osud v blízkom čase?

Najošarpanejšou ulicou v meste je Kapitulská.

Väšina tunajších objektov patrí cirkvi.

„Rozpracujeme viacero alternatív, na čo stavby poslúžia. Zatiaľ tieto zámery konkretizovať nebudeme, „vyjadril sa hovorca arcibiskupského úradu Tibor Hajdu.

To, že cirkev o odpredaji neuvažuje a stavby si vo vlastníctve ponechá, nám potvrdil odborník na reality Ľuboš Laenárth.

„Cirkev hľadá spôsob, ako využiť spomínané domy.

Chcú zachovať duchovný charakter ulice, „povedal Laenárth.

Je sympatické, že táto ulička je aj cez deň oázou pokoja v Starom Meste. Treba sa však s opravami poponáhľať, aby bolo ešte vôbec čo zachraňovať!

Tieto domy pustnú:

Pod domom na Kapitulskej ulici je vybudovaná pivnica.

Majiteľom domu na Prepoštskej 12 je cirkev.

Za 4 roky sa nezmenilo nič.

Dom na Kapitulskej je vyše 15 rokov opustený. Patrí realitnej kancelárii. Naposledy tam prebiehal archeologický výskum.

Na budove na Rudnayovom námestí prebehli práce na statickom zabezpečení a opravila sa strecha. Budú tu reprezentatívne priestory.

Budova na Hviezdoslavovom námestí č. 13 je zrekonštruovaná. V jej priestoroch sú firmy, na prízemí argentínska reštaurácia.

Juraj Červenka, Nový čas, 26.2.2007

Zastavte útoky na život

Pápež Benedikt XVI. žiada nulovú toleranciu útokov na život.

Najvyšší predstaviteľ Katolíckej cirkvi tak opäť rezolútne odmietol potraty, antikoncepciu a eutanáziu. Veriaci podľa neho musia odmietnuť všetky praktiky, ktoré spochybňujú hodnotu ľudského života.

„Útoky na právo na život sa objavujú a množia v celom svete. Nadobúdajú nové formy,“ povedal ostrým tónom pápež. Spomenul aj niekoľko konkrétnych prípadov. Nepáči sa mu

napríklad snaha o legalizáciu potratov v Latinskej Amerike a plánované rodičovstvo. Cirkev odmieta aj množiacu sa žiadosť o dobrovoľné ukončenie života od smrteľne chorých ľudí. V susednom Poľsku požiadal nedávno 23-ročný mladík o eutanáziu. Väčšinu života totiž prežil paralyzovaný a na prístrojoch. V silne Katolíckej krajine je však eutanázia nezákonná a ministerstvo spravodlivosti odmietlo udeliť výnimku na jej vykonanie.

Nový čas, 26.2.2007

Petícia na záchranu organa neexistuje!

Vážne na verejnosti okolo organa v Dóme rozduchal dirigent SND Pavol Selecký. Ešte v januári 2007 podal návrh na poslancský prieskum. Média začali hovoriť o petícii, ktorú priložil za zachovanie nástroja v konkatedrále.

Toľko skloňovaná listina, ktorú podporilo štyristo umelcov, však v skutočnosti neexistuje!

Na verejnosti petíciu nikto nevidel. A ani nemohol! Ide totiž o prezenčnú listinu členskej schôdze Cirkevno-hudobného spolku pri Dóme sv. Martina v Bratislave z 25. decembra.

„K návrhu na vykonanie poslancského prieskumu nebola priložená žiadna petícia. Išlo o prezenčnú listinu, aj preto si myslím, že podpisy niektorých ľudí boli takto zneužitú, „povedal Pavol Minárik, predseda

Výboru NR SR pre kultúru a médiá, ktorý sa zúčastnil na prieskume v konkatedrále.

Podľa Seleckého termín petície začali šíriť novinári.

„Nikdy som nehovoril o petícii. Bolo to len podporné stanovisko umelcov za zachovanie organa. Každý vedel, čo podpisuje,“ vysvetlil Selecký.

Názory odborníkov, ale aj laikov sa na tému organ v Dóme sv. Martina rôznia. Jedni sú za, druhí proti odstráneniu historického nástroja. Jedno je však isté. Pamiatkarí už vlastníkov, teda cirkvi, vydali povolenie na zamer nahradiť starý organ novým. Momentálne majú na stole žiadosť na premiestnenie historického nástroja do kostola v Žiline. Peter Sedláček

Nový čas, 28.2.2007

Trináste výročie vzniku farnosti

Božieho milosrdenstva

Pri príležitosti trinásteho výročia vzniku Farnosti Božieho milosrdenstva na košickom sídlisku KVP požehnal košický arcibiskup Alojz Tkáč nové farské pastoračné centrum. Pre veriacich sú to prvé vlastné priestory pre modlitby, vzdelávania a stretávanie sa na takmer tridsaťtisícovom sídlisku.

Nové možnosti pre spoločenský a duchovný život farnosti ako rodiny. Kaplnka, kde sú uložené relikvie svätej Faustíny získané od sestier Božieho milosrdenstva z Krakova, bývanie pre štyroch kňazov a administratívna časť, kde sú kancelárie ako aj katechetické miestnosti pre prípravu birmovancov a prvoprijímajúcich, to všetko umožňuje sústrediť nové pastoračné centrum. Na mládežnícke stretká sa tak bude môcť využívať priestor s kapacitou dvesto osôb. Stavba na predtým zabetónovaných základoch trvala päť rokov a preinvestovalo sa takmer desať miliónov korún. Veľká výzva je i rozostavaná susedná novostavba kostola, kde sa doteraz preinvestovalo deväť miliónov. Podľa slov dekana Petra Nováka by novoootvorené farské centrum mohlo výrazne pomôcť i pri výstavbe kostola.

Peter Novák, dekan: „Mali sme zámer vytvoriť stredisko, používaním ktorého ľudia budú mať oveľa intenzívnejšiu motiváciu sa zamýšľať nad tým, ako urýchliť stavbu kostola tým, že tu budeme chodiť, budeme sa tu stretávať, budeme sa tu modliť a stavba bude nám na očiach, predpokladám, že bude väčšia kreativita a zaangażovanosť veriacich.“

Hlavný celebrant košický arcibiskup Alojz Tkáč na slávnosti v homílii pripomenul, že existenciu diabla treba brať vážne. Aby sme sa neprispôbovali modernému svetu, ktorý si robí posmech z právd o svete zla. Stavbu farskej budovy, ktorú ste dokončili, poznamenal a kostol, ktorý chcete urobiť, sú baštami kde sa veriaci upevňujú vo viere a budujú Bož svet.

Jaroslav Fabian
Rádio Lumen, 17:30, 25.2.2007

Registrovaní partneri nebudú

Premiér trvá na tom, že zväzky rovnakých pohlaví nie sú na programe dňa.

Registrované partnerstvá homosexuálnych dvojíc na Slovensku nebudú. Otázku otvorila europoslankyňa za Smer Monika Flašíková-Beňová a neuspela. Politici odkazujú slovenská spoločnosť na niečo také ešte nedozrela. Beňová podporila organizáciu Iniciatíva Inakosť, na pôde ktorej vyhlásila, že čaká, kto zo slovenských politikov v súčasnej vláde bude mať odvahu predložiť zákon o registrovaní partnerstva homosexuálnych dvojíc ešte v tomto volebnom období.

Španielsky a český vzor

Vlani prišiel s návrhom prijať zákon o registrovaných partnerstvách Beňovej strany kolega podpredseda vlády Dušan Čaplovič. Aj on však vlani narazil na odpor koalíčných partnerov Smeru. „Mám to vykonzultované aj s cirkvami, súhlasia s tým, aby sa o tom diskutovalo,“ vraví dnes. Europoslankyňa za Smer tvrdí, že na ťahu je premiér Róbert Fico. Vychádza z toho, že v okolitých krajinách, kde boli registrované partnerstvá schválené, prišli s iniciatívou sociálnodemokratickí premiéri. Ako príklad uviedla Ficovo kolegu zo Španielska socialistu José Luisa Rodrigueza Zapatera, ktorý medzi svoje prvé rozhodnutia na kresle premiéra zaradil práve legalizáciu manželstiev homosexuálov. Rovnako v susednom Česku sa podľa nej vďaka snahám vtedy ešte premiéra za ČSSD Jiřího Paroubka môžu od vlani uzatvárať registrované partnerstvá.

Sľub kardinálovi

Fico však na túto tému už v minulosti hovoril nie je na programe dňa. Jeho hovorkyňa Silvia Glendová opakuje, že vláda má oveľa dôležitejšie priority, ako sú registrované partnerstvá. Toto stanovisko môže byť podmienené stretnutím premiéra s cirkevnými hodnosťarmi z leta minulého roka. Fico s Jánom Chryzostomom kardinálom Korcom uzavrel nepísanú dohodu, že vláda nebude otvárať

citlivé otázky pre cirkev (zákon o registrovaných partnerstvách či interrupcie), pokiaľ cirkev nebude požadovať schválenie zmluvy o výhrade svedomia. Beňová však nevidí dôvod, aby sa robili takéto dohody s cirkvou v otázke ľudských práv.

Konzervatívni politici

Slovenská politická scéna je v súčasnosti v otázkach registrovaných partnerstiev silne konzervatívna. Jeden z koalíčných partnerov líder národnárov Ján Slota dokonca homosexualitu označuje za chorobu. „Sme konzervatívnou stranou, rodinu vidíme len ako zväzok muža a ženy,“ vraví šéf poslaneckého klubu SNS Rafael Rafaj Ani podpredseda HZDS Viliam Veteška si nemyslí, že by sa v ich strane našiel niekto, kto by inicioval vznik akéhokoľvek zväzku rovnakých pohlaví. „Ja si však uvedomujem, že sa tým budeme musieť zaoberať, nedá sa naďalej schovávať hlavu do piesku.“

Z opozičných strán by sa na danú tému dala nahovoriť jedine SMK. „Nemám voči tomu žiadne výhrady,“ uviedol člen parlamentného výboru pre ľudské práva Miklós Duray. Jeho strana však v tomto smere nebude robiť nič. „Nemáme to v programe.“

ČO JE REGISTROVANÉ PARTNERSTVO?

úradom potvrdený vzťah dvoch partnerov rovnakého pohlavia registrovaným partnerom priznáva podobné práva ako majú manželia

dedičské právo, právo odmietnuť svedectvo pred súdom proti partnerovi, právo žiadať informácie o jeho zdravotnom stave

partneri môžu spoločne vychovávať deti, ale nesmú si ich adoptovať

zakotvuje vzájomnú vyživovaciu povinnosť partnerov

súbežná existencia manželstva a registrovaného partnerstva je vylučená

Slávka Habrmanová
HN, 26.2.2007

STÁLE MLČÍ

Arcibiskup Ján Sokol (74) sa zotavuje po nedávnej operácii v Kováčovej. Medzi pacientmi, v ústraní a tichosti čelí ďalším obvineniam zo spolupráce s ŠtB. Odmieta sa k nim však vyjadriť.

Hoci na operáciu bedrového kĺbu vycestoval kontroverzný arcibiskup do Rakúska a uprednostnil viedenských špecialistov, pooperačnému zotavovaniu dal prednosť v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej.

V postaršom mužovi v športovom úbore a v teniskách, opierajúcom sa o barly, by len málokto spoznal práceneschopného arcibiskupa Sokola. Zapadol medzi ostatných pacientov a ani pri rehabilitačných cvičeniach či pri stravovaní nie sú pre neho vytvorené žiadne špeciálne podmienky.

Cez týždeň je v Kováčovej, na víkendy údajne chodí domov.

Arcibiskupa Sokola sme požia-

dali o krátky rozhovor. Minulý týždeň totiž vyšli najavo ďalšie informácie. Podľa dokumentov Ústavu pamäti národa mal cirkevný hodnotár navštevovať konšpiračný byt, do ktorého eštebáci pozývali len preverených spolupracovníkov. V českých archívoch sa zase našli záznamy o tom, ako Sokol príslušníkom ŠtB povedal, že zásah proti demonštrantom v Prahe, ktorí si pripomínali smrť Jána Palacha, mohol byť aj tvrdší. K novým obvineniam sa doteraz nevyjadril. A neurobil tak ani včera.

Išiel práve na obed a pri jedálni prívetиво všetkých pozdravil. Len čo zistil, že sme novinári, úsmev z tváre mu v momente zmizol a reagoval jediným slovom: „Nie. „ Cestou z obeda, kde sa podávala fazuľová polievka a ražniči, sa poponáhľal zasa do výt'ahu a nereagoval už ani na oslovenie. **Erika Krčová**

Plus jeden deň, 27.2.2007

Posúdiť a prehodnotiť niektoré udalosti v histórii Slovenska

Posúdiť a prehodnotiť niektoré udalosti v novodobej histórii Slovenska, ktoré súviseli aj s aktivitami katolíckej cirkvi. Také je poslanie novozriadenej rady pre výklad cirkevných dejín pri konferencii biskupov Slovenska. Ide o hľadanie pravdy aj v tejto oblasti a to najmä z obdobia Slovenského štátu a komunistickej totality.

Predseda rady pre výklad cirkevných dejín Mons. Viliam Judák má predstavu, čím by sa bolo potrebné zaoberať.

Viliam Judák, predseda rady pre výklad cirkevných dejín: „Má sa vyjadrovať k niektorým závažným obdobiam cirkevných dejín. Vieme že ešte mnohé obdobia majú svoje biele miesta a sú vykladané rozličným spôsobom z rozličných pohľadov. Nie vždy sa hľadá objektívna pravda skôr mnohí hľadajú alebo naučení aj z predchádzajúceho obdobia pozerajú sa na obdobia cirkvi len negatívnym pohľadom.“

Radu by mali tvoriť predovšetkým historici, tí budú zaiste hodnotiť aj obdobie komunistickej totality. Kardinál Ján Chryzostom Korec o tejto dobe napísal niekoľko svedectiev, ktoré vyšli v knižnej podobe.

Kardinál Ján Chryzostom Korec: „Nemohol som celé roky až do osemdesiateho deviateho roku nijako pôsobiť v pastorácii, medzitým som ale pracoval, svät'il som kňazov, za celý ten čas do roku osemdesiateho deviateho som vysvätil tajne asi 120 kňazov, stretol som sa s dobrými kňazmi, títo pracovali hlavne medzi mládežou, stretal som sa s vysokoškólákmi, podarilo sa nám so spolupracovníkmi pozakladať také katolícké krúžky na všetkých univerzitách a takmer na všetkých fakultách.“

Výsledky skúmania rady sa verejnosť, ak bude mať o to záujem dozvie.

Miroslav Lyko

Rádio Lumen, 17:30, 26.2.2007

ÚPN má zverejniť ďalšie materiály o J. Sokolovi

Alžbeta Rajtková: „Ústav pamäti národa by mal tento týždeň zverejniť ďalšie dokumenty o arcibiskupovi Jánovi Sokolovi. Stane sa tak niekoľko dní po tom, čo denník Sme zverejnil nové informácie z českých archívov. Podľa nich arcibiskup v roku 1989 spolupracoval s komunistickou ŠtB a okrem iného povedal, že zásah proti demonštrantom počas takzvaného Palachovho týždňa mohol byť aj tvrdší.“

Redaktorka: „Arcibiskup Ján Sokol sa mal v roku 1989 pod menom Prameň špirituál vyjadriť aj k osobe kardinála Františka Tomáška. Ten v liste predsedovi vlády Adamcovi odsúdil policajné zásahy proti demonštrantom, ktorí si pripomínali upálenie sa Jána Palacha. Existuje dokument, v ktorom Sokol hovorí, že nevie, prečo kardinál Tomášek taký list napísal, a že komunistická bezpečnosť mala zasiahnúť ešte tvrdšie. Arcibiskupský úrad sa k novým skutočnostiam odmietol vyjadriť.“

Tibor Hajdu, tajomník arcibiskupského úradu: „Zatiaľ my nemáme nijaké oficiálne stanovisko k tomu.“

Redaktorka: „Konferencia biskupov Slovenska nateraz tiež odmietla nové skutočnosti o arcibiskupovi Sokolovi komentovať.“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Zajtra, myslím, že bude zverejnené niečo, čo bude novinárov zaujímať. Treba počkať ešte tých 24 hodín.“

Redaktorka: „Denník Sme zverejnil prieskum agentúry Markant, z ktorého vyplýva, že viac ako 41 percent ľudí si myslí, že by sa arcibiskup Sokol mal pre spoluprácu s ŠtB vzdať funkcie. Denník zverejnil informácie o arcibiskupovi, ktoré sú z českých zdrojov a ďalšie doteraz nezverejnené má mať aj Ústav pamäti národa.“

Michal Dzurjanin, hovorca ÚPN: „Zväzky z archívu Ústavu pamäti národa sú sprístupňované na základe žiadosti. A v prípade, že takéto zväzky existujú, budú v súlade so zákonom aj sprístupnené.“

Redaktorka: „Podľa našich informácií by Ústav pamäti národa mal zverejniť ďalšie zväzky týkajúce sa arcibiskupa Jána Sokola už tento týždeň.“

Beáta Skyvová

TA3, 20:30, 26.2.2007

Ježišov hrob?

Niečo tam je

Dokumentarista Jakubovič tvrdí, že objavil skutočné pozostatky Božieho syna a jeho rodiny. Kresťanský svet zrejme šokuje nový dokument režiséra Simcha Jakuboviča, ktorý mal včera premiéru v New Yorku. Autor tvrdí, že s najväčšou pravdepodobnosťou našiel hrob Ježiša Krista s jeho telesnými pozostatkami. Navyše sa v hrobke v Jeruzaleme údajne nachádzajú aj pozostatky jeho matky Márie, brata Jozefa, apoštola Matúša a Márie Magdalény.

Paradox by mal spočívať v tom, že Ježišov hrob našli po jeho zmŕtvychvstaní prázdny. Aspoň tak znie oficiálny biblický výklad, hrob mala podľa neho objaviť práve Mária Magdaléna.

Hrobka posledného odpočinku Ježiša sa má nachádzať v jaskyni, ktorú náhodou objavili v Jeruzaleme ešte v roku 1980. Režisér Jakubovič skúmal jaskyňu plných päť rokov. Veľa sa radil s odborníkmi, či je predpoklad, že ide o Ježišov hrob, reálny. Opieral sa pri tom o to, že na hrobkách dve tisíc rokov starých boli mená Ježiša a jeho rodiny. „Senzačný“ objav však vyvolal pochybnosti ešte pred zverejnením samotného dokumentu. Niektorí archeológovia upozornili, že zhoda mien s menami Ježišovej rodiny je náhodná. Otázka, čo s pozostatkami Ježiša, však visí vo vzduchu. „Aj keby sme nevedeli s istotou presne, kde sa hrob nachádza, kresťanská viera by tým neutrpela veľkú ujmu. Nejde jej a priori o materiálne dôkazy,“ povedal pre HN biblista Jozef Jančovič.

ach, HN, 27.2.2007

Biblista Jozef Jančovič v rozhovore pre HN:

Ako vážne treba brať správu o objave Ježišovho hrobu?

- Podľa mňa ide viac-menej o pracovnú hypotézu, ktoré aj keď vychádzajú zo židovského prostredia, chcú tak trochu „rypnúť“ do toho nášho prostredia. Tradícia Ježišovho hrobu je veľmi dobre doložená archeologicky. Je to Bazilika Božieho hrobu v Jeruzaleme. Táto tradícia nemohla vzniknúť vo vzduchu. Vychádza z toho pamätného miesta, kde sa schádzali prví kresťania, chodili si tam pripomínať Ježišov pohreb a jeho zmŕtvychvstanie.

Objav, ktorý môže zmeniť svet

Režisér dokumentu Ježišova jaskyňa tvrdí, že s najväčšou pravdepodobnosťou objavil pozostatky Ježiša a jeho rodiny.

V New Yorku bola včera populárna za hromadnej účasti novinárov z desiatok krajín svetová premiéra dokumentárneho filmu Ježišova jaskyňa. Jeho tvorca, režisér Simcha Jakubovič, sa domnieva, že v jaskyni boli s veľkou pravdepodobnosťou objavené hroby Ježiša, jeho matky Márie, brata Jozefa, apoštola Matúša a Márie Magdalény.

„Nenápadný“ objav

Všetko sa začalo úplnou náhodou. V roku 1980 pracoval v jeruzalemskej štvrti Talpiot obrovský buldozér, ktorý upravoval pôdu pre novostavbu a pri tom odkryl otvor jaskyne. Deti z okolia vlezli do jaskyne, videli tam rôzne starobylé predmety a povedali o tom svojim rodičom.

Tí sa rýchlo obrátili na archeologické oddelenie pri ministerstve školstva a výchovy. Archeológovia uvažovali, keď v jaskyni našli desať hrobiek, o ktorých sa zistilo, že sú okolo 2 000 rokov staré. Na hrobkách sa našli mená Ješuu syna Jozefa, jeho matky Márie, jeho brata Josa, apoštola Matúša a tiež hrobka s nápisom Mariama, o ktorom sa zistilo, že to je grécky prepis mena Márie Magdalény.

Režisér Jakubovič vedel, že tento nález môže vyvolať búrlivé reakcie a polemiku, a preto konal veľmi opatrne. Plných päť rokov skúmal s po-

mocou odborníkov, či predpoklad, že ide o Ježišovu rodinu, je reálny. „Päť rokov som s Ježišom spal a s Ježišom vstával. Nebolo hodiny, aby ma tento problém nezamestnával,“ hovorí režisér. Otázka je, či ide skutočne o hrob Ježiša a jeho najbližších, alebo je to iba zhoda náhody? Mená na hrobkách neboli zriedkavé v biblických dobách.

Otázka je, aká je pravdepodobnosť, aby sa všetky vyskytovali v tej istej rodine. Podľa štatistikov, pravdepodobnosť je jedna ku 600. Ale Jakubovič sa neuspokojil štatistickými výpočtami, radil sa s archeológmi a inými odborníkmi. Tí potvrdili, že Mariama je grécky prepis mena Márie Magdalény. A Mária Magdaléna vraj bola pochovaná v rodinnej hrobke, pretože bola Ježišovou ženou.

Pochybnosti a otázky

Niektorí odborníci však o týchto údajoch pochybujú. Napríklad archeológ profesor Amos Kloner si myslí, že zhoda mien na hrobkách s menami Ježišovej rodiny je náhodná. V okolí Jeruzalema bolo nájdených vyše 900 podobných hrobiek. Meno „Ješua syn Jozefa“ sa síce nevyskytuje ani na jednej z nich, ale samotné meno „Ješua“ až na 71 z nich - poznamenáva profesor Kloner.

To všetko bude zrejme v najbližších mesiacoch či rokoch predmetom záruvých polemík a ďalších výskumných prác.

YEHUDA LAHAV, HN, 27.2.2007

Hypotéza bude neúspešná

Pre nás je ten hrob autentický. Táto hypotéza podľa mňa nebude mať veľký úspech z toho dôvodu, že tradícia Ježišovho hrobu je veľmi dobre zdokladovaná.

Čo keby sa potvrdilo, že skutočne ide o pozostatky Ježiša Krista? To by zrejme otriaslo základmi cirkvi...

- Naša viera nestojí presne na pozícii Ježišovho hrobu. Samozrejme, že veľmi dobre dokladá tú pravdu o tom, že bol Ježiš pochovaný. Ale aj keby sme nevedeli s istotou presne, kde sa hrob nachádzal, pre vieru to nebude ujma, pretože sa neopiera len o materiálne dôkazy.

Bude sa týmto zaoberať aj samotný Vatikán?

- Toto sú tézy archeológov. Vatikán nebude vstupovať do kompetencie vedy. Veda, teda aj archeológia, má svoje kompetencie. Takže potom je to už vec diskusie. Ale Baziliku Božieho hrobu uznávajú aj renomovaní archeológovia, ktorí sa týmto zaoberali a skúmali vykopávky. Samozrejme, môže prísť v budúcnosti k ďalším objavom, ale že by to zásadne menilo celý pohľad na túto dobre zdokladovanú tradíciu Ježišovho hrobu, to nehrozí.

(pavel achs)
HN, 27.2.2007

J. Sokol- ŠtB si stretnutie vynucovala

Arcibiskup Ján Sokol po prvýkrát verejne potvrdil, že sa stretával s príslušníkmi komunistickej tajnej služby. Arcibiskup však zdôraznil, že s ŠtB nikdy vedomo nespocoval. Ján Sokol sa k celej kauze vyjadril opäť písomne, stále je práceneschopný.

Stretnutia so mnou si príslušníci ŠtB vynucovali a boli pre mňa ponižujúce. Snažil som sa však pri nich ochraňovať záujmy cirkvi a odvieť pozornosť ŠtB k nepodstatným veciam. Takto sa arcibiskup Ján Sokol vyjadril k svojej kauze najnovšie. Ešte pred dvoma týždňami tvrdil, že informácie pre štátnu bezpečnosť nepochádzajú od neho. Informovať mal niekto iný. Sokolov tajomník v tom rozpor nevidí.

Telefonuje Tibor Hajdu, tajomník Arcibiskupského úradu v Trnave: „V tomto novom vyjadrení pán arcibiskup reaguje na dokumenty Ústavu pamätí národa, ktoré dostal v týchto posledných dňoch.“

Arcibiskup ich má k dispozícii už od minulého týždňa. Podľa našich informácií je v ňom okrem iného zdokumentovaných 17 stretnutí s príslušníkmi ŠtB v konšpiračnom byte.

Michal Dzurjanin, hovorca Ústavu pamätí národa: „Ústav pamätí národa nereaguje na vyjadre-

nia osôb, ktoré prechádzajú registračnými protokolmi.“

Josef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Všetko čo Konferencia biskupov Slovenska chce povedať a čo považovala za dôležité, už bolo povedané.“

Biskupi tak už pred dvoma rokmi skonštatovali, že s duchovnými, ktorí sa obťažovaní pracovníkmi ŠtB zamotali do ich sietí, treba mať súcit. Najnovšie dokumenty tajnej polície pochádzajú z českých archívov.

Ivan Langer, minister vnútra ČR: „Nie je dôvod mať pochybnosť o tom, že sú autentické.“

Nakrútené 13.2.2007

Pavel Žáček, Odbor archívu MV ČR: „Tá štátna bezpečnosť ich považovala za dôveryhodné a nie je dôvod prečo ich dneska nejakým spôsobom zásadne spochybňovať.“

Telefonuje Tibor Hajdu, tajomník Arcibiskupského úradu v Trnave: „Pán arcibiskup aj naďalej dôrazne popiera akúkoľvek vedomú spoluprácu so štátnou bezpečnosťou.“

Ďalšie časti mozaiky prípadu Jána Sokola by mali byť známe už onedlho, keď Ústav pamätí národa zverejní ďalšie dokumenty.

Jaro Barborák

STV, 19:30, 27.2.2007

Spolupráca medzi nitrianskym magistrátom a miestnym biskupstvom

Výstavba hospicu, zriadenie diecézneho múzea, podpora výstavby sakrálnych stavieb. Aj takto vyzerá spolupráca medzi nitrianskym magistrátom a miestnym katolíckym biskupstvom. Projekty nitrianskej diecézy podporené mestom sú určené najmä občanom, obyvateľom a návštevníkom Nitry.

Mesto Nitra podľa slov jej viceprimátora Františka Baláža podporovalo od počiatku výstavbu hospicu, ktorého zriaďovateľom je nitrianske biskupstvo. „Zmenili územný plán aby tam mohol byť hospic postavený a takisto pri rôznych problémoch, ktoré mala charita tak sme boli partnermi a pomáhali sme im, lebo sme pokladali za veľmi dôležité v krajskom meste aby

bolo takéto zariadenie zriadené. Teda aj postavené nanovo.“

Nitriansky magistrát minulý rok napríklad finančne prispel aj na výstavbu katolíckeho kostola na najväčšom nitrianskom sídlisku. Potvrdil to aj miestny farár Miroslav Hafera:

„Financovanie tejto stavby kostola je z vlastných zdrojov cirkvi, robia sa zbierky a významnou sumou milióna prispelo samotné mesto Nitra.“

Spolupráca funguje aj pri prezentovaní sakrálnych pamiatok. 5. júla sa plánuje otvorenie diecézneho múzea na Nitrianskom hrade, kde budú participovať obidve strany.

Miroslav Lyko

Rádio Lumen, 17:30, 27.2.2007

Príbeh Dana Browna začal znova ožívať

Tajomstvom opradená organizácia Priorstvo Sionu vznikla podľa legendy v roku 1099. Americký spisovateľ Dan Brown vo svojej knihe Da Vinciho kód tvrdí, že spoločnosť konala v záujme francúzskej kráľovskej dynastie Merovejovcov. Jej členovia sú údajne potomkami Ježiša Krista a Márie Magdalény, ktorá bola v čase umučenia Ježiša tehotná. Pre bezpečnosť dieťaťa musela ujsť zo Svätej zeme. Vo Francúzsku porodila Ježišovu dcérku Sárú, ktorej potomkovia dodnes žijú pod ochranou Priorstva Sionu. O život Kristových potomkov sa údajne v záujme zachovania svojej moci usiluje katolícka cirkev a jej skupina Opus Dei. Dokonca existuje rodokmeň Ježiša, ktorý je základným dokumentom Svätého grálu.

Medzi veľmajstrov Priorstva Sionu patrili okrem iných Leonardo da Vinci, Sandro Botticelli, Victor Hugo, Isaac Newton, Claude Debussy či Jean Cocteau. Úlohou tajného spolku bolo ochraňovať prvé evanjeliá, zvrhnuté v štvrtom storočí kresťanmi na podnet cisára Konštantína Veľkého. Imperátor sa usiloval o vytvorenie štátneho náboženstva, dal preto zhotoviť novú bibliu, ktorú sám financoval. Vypustil z nej viac ako 80 evanjelií, opisujúcich Ježiša ako muža a bežného smrteľníka. Prvé evanjeliá nechal spáliť. Chcel tak navždy umlčať tradíciu spojenú s Máriou Magdalénou a uctievaním božského ženstva. (np), HN, 27.2.2007

Spolupráca arcibiskupa Jána Sokola s ŠtB

Europoslankyňa za Smer Monika Flašíková-Beňová ani kresťanský demokrat Daniel Lipšic nechcú komentovať informácie o spolupráci arcibiskupa Jána Sokola s ŠtB. V diskusii TA3 sa zhodli, že to nie je problém politikov, ale jeho osobný, prípadne orgánov katolíckej cirkvi. Podľa Lipšica väčšiu pozornosť si zaslúžia funkcionári Komunistickej strany, ktorí riadili ŠtB. Rádio OKEY, 07:00, 26.2.2007

Sokol: Odvádzal som pozornosť

Arcibiskup priznal stretnutia s tajnou políciou, naďalej však vylučuje, že jej „donášal“. Arcibiskup Ján Sokol včera priznal, že sa s príslušníkmi ŠtB stýkal. Hovorí však, že išlo o vynútené stretnutia a trvá na svojom pôvodnom vyjadrení. „Nikdy som vedome neposkytol ŠtB informácie, ktoré by poškodili katolícku cirkev alebo ktoréhokoľvek spoluobčana.“ Tvrdí, že pri týchto stretnutiach, ktoré boli pre neho ponižujúce, sa „snažil ochraňovať záujmy cirkvi a odvieť pozornosť ŠtB k nepodstatným záležitostiam“.

Nieko sa bránil, iný nie

Ešte minulý týždeň pritom tvrdil, že nové zväzky objavené v pražskom archíve s krycím menom „prameň spirituál“ nemôžu byť vedené na jeho osobu. Odôvodňoval to tým, že ľudia z ŠtB podpísaných pod danými dokumentmi, ktorým mal „donášať“, nepozná. Sokol však odmieta, že by išlo o zmenu jeho stanoviska vedomú spoluprácu arcibiskup nepripúšťa ani teraz. Historik SAV Ján Pešek hovorí, že ani stretnutia s eštechákmi nedokazujú Sokolovu spoluprácu. „Ak bol ochotný stretnúť sa, nemusel byť automaticky agentom. Metóda vynúteného styku bola častá, niekto sa neúnavne bránil, niekto nie.“

Na usvedčenie Sokola zo spolupráce sú podľa neho potrebné ďalšie dôkazy. Predpokladá sa, že tie sa objavia vo veľmi krátkom čase. Ústav pamäti národa potvrdil, že ďalšie dokumenty stále hľadá. „Ak budú pripravené materiály k osobe, ku ktorej sú vyžiadané, budú aj sprístupnené,“ tvrdí hovorca úradu Michal Dzurjanin.

Bez jednoznačného názoru

Sokolov kolega košický arcibiskup Alojz Tkáč nevidí na reakciu k jeho novým stanoviskám dôvod.

„Je to jeho osobná vec.“ Ešte v piatok vydal na Sokolovu adresu vyjadrenie aj predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra. Hovorí v ňom, že názory na zverejnené dokumenty sú rôzne, a preto ani konferencia v súčasnosti nemôže v tomto konkrétnom prípade vyjadriť jednoznačné stanovisko.

Priznáva však, že podľa konkrétnych faktov je zjavné, že niektorí duchovní stáli v službách ŠtB a nebudú ich obhajovať „Ak sa dobrovoľne

ponúkli kvôli vyšším postom, kariére či peniazom, ak na kohokoľvek donášali alebo zlomyseľné škodili je to odsúdeniahodné.“

Ak však nevedia, ako sa do evidencie ŠtB dostali a „dokonca vyslovene tvrdia, že ju nepodpísali, treba im veriť“. Hovorca biskupov Jozef Kováčik hovorí, že týmto vyjadrením už bolo povedané všetko, čo bolo potrebné. Ani apoštolská nunciatura, ktorá by ako prvá mohla dať impulz na arcibiskupove odvolanie, k stanovisku Sokola nechcela nič povedať.

Výmenný obchod?

Sokol mal počas svojej cirkevnej kariéry dlhý čas problémy postúpiť vyššie. Po tom, čo bol vysvätený [1957], zastával neprimerane dlho najnižšiu cirkevnú funkciu kaplána, lebo štát mu neudelil súhlas na postup, ktorý bol počas komunizmu potrebný. Aj pri ďalších pokusoch jeho rastu v cirkevnej hierarchii dostával odmietavé stanovisko a až v roku 1988 prišiel prvý úspech. Sokol sa stal trnavským biskupom a bol poverený dočasným administrovaním Trnavskej arcidiecézy. mohlo ísť o výmenný obchod štát mu dá súhlas, pokiaľ podpíše spoluprácu. Uviedol, že Sokol tým, že sa stal arcibiskupom, mal pod patronátom celé Slovensko ako najvyšší cirkevný hodnostár. V tom čase bola totiž na Slovenku ešte len jedna arcidiecéza.

Cirkevný historik Jozef Hal'ko Sokola nedávno obhajoval práve tým, že kým ho nepreregistrovali na agenta, bol pre štát nepohodlný. Jeho preregistrovanie odôvodňoval tým, že ŠtB si tak vytvárala páky na vydieranie po prípadnej zmene režimu na ľudí, u ktorých sa dalo predpokladať, že budú mať relevantný dosah na celú spoločnosť.

ČO Hovorí ARCHÍV ŠT B

Podľa zväzkov ŠtB mal Ján Sokol informovať o oficiálnych záležitostiach cirkvi ako napríklad, kto bude navrhnutý na vymenovanie za biskupa, kedy prebehne vysvätenie.

Informácie o emigrantovi Milani Bubákovi, s ktorým sa stretol počas návštevy Vatikánu v novembri 1988.

Vo Vatikáne sa mal pre ŠtB zaujímať aj o postavenie vtedy ešte biskupa Jána Korca.

ŠtB mal povedať, že zásah proti demonštrantom v Prahe počas spomienky na Jana Palacha mohol byť aj tvrdší s tým, že on sám „je zástancom klasickej výchovy, v ktorej majú miesto i tzv. tvrdšie prostriedky“.

Ján Sokol: Stretnutia s ŠtB boli pre mňa ponižujúce
1988 - Ján Sokol sa stal biskupom
1989 - ŠtB ho zaevidovala ako agenta
1989 - Bol povýšený na arcibiskupa

ČO SOKOL HOVORIL NA PODOZRENIE

10. februára 2005 - Ján Sokol vníma túto mediálnu kampaň ako snahu o zdiskreditovanie,“ vyhlásil sekretariát arcibiskupa.

12. januára 2007 - „Chcem s čistým svedomím vyhlásiť, že som nikdy so Štátnou bezpečnosťou ČSSR nespolupracoval.“

21. februára 2007 - „Nikdy som vedome nespolupracoval, ani ústnym, ani písomným spôsobom nepodal ŠtB žiadnu správu.“

27. februára 2007 - „Príslušníci ŠtB si vynucovali stretnutia so mnou. Boli pre mňa ponižujúce, no snažil som sa ochraňovať cirkev.“

SLÁVKA HABRMANOVÁ, ama, pz
HN, 28.2.2007

Je to hlúposť!

Riaditeľ Tlačovej kancelárie Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik pre HN:

Ako reaguje Konferencia biskupov Slovenska na nové objavy?

- Katolíci veria, že Ježiš Kristus zomrel na kríži, bol pochovaný a vstal z mŕtvych. Bodka. To znamená, že my nemáme so žiadnou filmovou spoločnosťou uzavretú zmluvu na to, aby sme robili reklamu. Nebudeme sa k tomu viac vyjadrovať. Naša viera je omnoho viac ako nejaká hlúposť, ktorú sa snaží niekto prezentovať.

Myslíte si, že sa tým bude zaoberať aj Vatikán?

- Určite nie, pretože Vatikán je veľmi citlivý práve na to, aby nerobil zbytočnú reklamu hlúpostiam. Možno sa k tomu vyjadria jednotliví odborníci na archeológiu, na biblické vedy, ale určite nie Vatikán ako celok
(ach), HN, 28.2.2007

Sokol sa priznal ku kontaktom s ŠtB

BRATISLAVA (dia, jc) - Arcibiskup Ján Sokol sa stretával s eštabákmi, na cirkev však nedonášal. Také je jeho nové stanovisko. Minulý týždeň ešte tvrdil, že tajná služba musela získať informácie od niekoho iného. Sokol odstúpiť nemieni a cirkev na Slovensku to od neho ani nežiada.

Arcibiskup najnovšie uviedol, že s príslušníkmi ŠtB spolupracoval, pretože musel. „Pri týchto stretnutiach, ktoré boli pre mňa ponižujúce, som sa snažil ochraňovať záujmy cirkvi a odvieť pozornosť ŠtB k nepodstatným záležitostiam,“ dodal. O jeho kontaktoch s ŠtB hovoria dokumenty z českých archívov aj z archívu Ústavu pamäti národa.

Sokol tvrdí, že agentom nebol, spolupráci s ŠtB sa však nedokázal vyhnúť. „Vynucovali si stretnutia so mnou,“ napísal. Podľa neho však nešlo o „vedomú spoluprácu“. Archívne materiály hovoria napríklad o tom, že Sokol chodil do konšpiračného bytu na Šancovej ulici v Bratislave. V rokoch 1987 a 1988 mal zase ŠtB informovať o tom, kedy bude vysvätený za arcibiskupa a o svojej ceste do Vatikánu.

Historik Jan Pešek si myslí, že doteraz zverejnené dokumenty ešte nedokazujú aktívnu spoluprácu s tajnou službou. „V jeho vyjadreniach sa však objavujú rozpory a to o niečom vypovedá,“ naznačil. Všetko bude podľa neho jasnejšie, ak sa objavia materiály s informáciami od agenta Svätopluka. Bolo to údajne Sokolovo krycie meno.

Cirkev je voči arcibiskupovi napriek zmene postoja aj naďalej zdržanlivá. „Všetko, čo sme považovali za potrebné a dôležité v tejto veci povedať, sa už povedalo,“ povedal hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Šéf slovenských biskupov František Tondra ešte minulý týždeň upozornil, že biskupov vymenúva a odvoláva Vatikán. Ten sa k informáciám o Sokolovi odmietol vyjadriť s tým, že ide o záležitosť katolíckej cirkvi na Slovensku.

Tondra v minulotýždňovom vyhlásení odsúdil tých, ktorí s ŠtB spolupracovali za peniaze. Tých, ktorých služba zneužila, sa zastal. „Ak sa dobrovoľne ponúkli kvôli vyšším postom, kariére či peniazom, ak na kohokoľvek donášali alebo zlomyseľne škodili - je to odsúdeniahodné,“ uviedol.

Do ktorej skupiny podľa neho patrí po zverejnení nových informácií Sokol, sa Pravde nepodarilo zistiť, pretože Tondra bol včera odcestovaný.

Podľa františkánskeho kňaza Jána Krstiteľa Balázsa by sa však mala katolícka cirkev aj Sokol k zverejneným dokumentom postaviť poctivejšie. „Je zrejme, že kto sa dlhý čas stretával s eštabákmi, mal z toho určitý profit, niekedy to bola rýchla kariéra, inokedy iné výhody,“ povedal kňaz, ktorý nemôže pre svoje názory už tri roky vykonávať pastoračnú činnosť.

Sokolov tajomník Tibor Hajdu pripustil, že arcibiskup sa včera ku kontaktom s ŠtB priznal hlavne kvôli tlaku médií. „Rozhodol sa aj na základe nových dokumentov Ústavu pamäti národa,“ dodal. Hovorca ústavu Michal Dzurjanin nepovedal, či sa v archívoch našli aj ďalšie podobné dokumenty.

Aj včera sa arcibiskup Sokol obhajoval len prostredníctvom písomných vyhlásení. Podľa jeho tajomníka Tibora Hajdua mu verejné vystúpenie nedovoľuje zdravotný stav.

Vizitka Jána Sokola

1933 - narodený v Jacovciach, okres Topoľčany

1957 až 1968 - kaplán v Šuranoch, Leviciach, Bratislave a Štúrove (v tomto poradí)

1983 - autonehoda, zomrela pri nej Sokolova kuchárka, on sám bol zranený

1984 - ŠtB začala Sokola registrovať ako kandidáta tajnej spolupráce

1987 až 1988 - zvolenie za administrátora Trnavskej diecézy, biskupská vysviacka

1989 - vymenovanie za trnavského arcibiskupa, ŠtB registruje Sokola ako svojho agenta

2000 - stal sa podpredsedom Konferencie biskupov Slovenska

Ako Sokol reagoval na obvinenia zo spolupráce

8. 1. 2007:

Ja som sa dozvedel až vtedy, že som tam vedený, keď vyšli tie noviny Rudá kráva

12.1. 2007:

Chcem opätovne a s astým svedomím vyhlásiť, že som nikdy žiadnym spôsobom so Štátnou bezpečnosťou ČSSR nespupracoval

21. 2. 2007:

Vzhľadom na charakter informácií, ktoré obsahujú publikované dokumenty ŠtB, je zjavné, že boli podané inou osobou alebo inými osobami a nepochádzajú odo mňa

23. 2. 2007:

Keď vám niekto povie, že povedz, že jak sa ten kňaz má?

Ale, chudák, je chorý a taký chudák. To je voľajaká informácia?

27. 2. 2007:

Príslušníci ŠtB si vynucovali stretnutia so mnou.

Pri týchto stretnutiach, ktoré boli pre mňa ponižujúce, som sa snažil ochraňovať záujmy cirkvi a odvieť pozornosť ŠtB k nepodstatným záležitostiam

Anketa

Čo si myslia o Sokolovej kauze politici

Vladimír Palko, poslanec za KDĽ „Príbeh, ktorý rozpráva arcibiskup Sokol, na mňa pôsobí dôveryhodne. Tá diskusia o ňom zachádza do určitých absurdných polôh. Arcibiskup je opakovane nútený, aby sa zbavil nejakého podozrenia, hoci je evidentné, že nebol žiadnym sympatizantom komunistického režimu. Nezmyselne sa sústreďujeme na tohto predstaviteľa cirkvi a nie na ľudí, ktorí boh püiermi komunistickej moci.“

Béla Bugár, poslanec za SMK „Ak sa cíti nevinný, mal možnosť okamžite reagovať na informácie tak, ako reagovali viacerí pred ním. Mohol sa obrátiť na súd. Urobili to viacerí, čo boli v zoznamoch ŠtB. Niektorí uspeli, niektorí nie. Pán Sokol to zatiaľ neurobil, hoci práve on by mal byť príkladom.“

Ján Podmanický, poslanec za Smer „Neverím vôbec informáciám, ktoré vyplávali na povrch po 17 rokoch od revolúcie. Myslím, si že takéto informácie nemajú žiadnu mieru relevancie. Dôverujem arcibiskupovi Sokolovi.“

Rafael Rafaj, poslanec za SNS „Myslím, že to bolo tak, ako arcibiskup Sokol hovorí. Tvrdí, že stretávanie sa s ŠtB boli vynútené. Je to človek, ktorý žije podľa istých princípov a nestálo by mu za to, aby klamal“.

(dia), PRAVDA, 28.2.2007

Cirkev nieje Titanic

OBJAV KRISTOVHO HROBU V JERUZALEME

Bolo by zaujímavé analyzovať tzv. medializovaný objav hrobky Krista. Je však problém adekvátne reagovať na značné množstvo médiami rozšírených informácií. Stačí si však pozrieť článok z Biblical Archaeological Review 32 (január/február 2006) s. 38- 49 od Jodi MAGNESS s názvom What Did Jesus' Tomb Look Like?, a je zrejmé, že odborné a kompetentné diskusie o Ježišovom hrobe sa vedú podstatne iným smerom ako sa snaží predstaviť spomínaný tzv. objav hrobky Krista.

Predkladaním názoru Jamesa Camerona, režiséra tohto 88-minútového dokumentu, že sa Ježišovo (Kristovo) telo rozložilo na prach v hrobe spolu s jeho rodinou, je výslovne negovaná jedna z najpodstatnejších pravd viery kresťanstva, a to, že Ježiš Kristus je Boh a že vstal z mŕtvych. K tejto pravde viery sa k dnešnému dňu hlási jedna tretina obyvateľov našej planéty a kresťanstvo si traduje túto živú vieru v božstvo Ježiša Krista a v jeho zmŕtvychvstanie na tretí deň po jeho, smrti, už temer dvetisíc rokov.

Predstavenie určitej mienky neporovnateľne menšieho kruhu mediálnych odborníkov, a to práve filmovou cestou a jej prezentovaním, akoby táto mienka bola akýmsi dejinným objavom, sa mi zdá prinajmenšom opovážlivým obchádzaním [ak nie popieraním] odborných a vedeckých výskumov. A zároveň ignorovaním názorov uznávaných svetových autorít v biblistike a v biblickej archeológii v otázke daného problému teda hrobu Ježiša Krista.

Spomínaný režisér predkladá interpretáciu faktov určitých nálezov (známych už temer 30 rokov!) spolu

s autorom knihy The Jesus Family Tomb, žurnalistom Simchom Jacobovicom, a to tak, akoby táto ich mienka bola vedeckého charakteru. Je vhodné upozorniť na odborníka vo veci renomovaného archeológa prof. Aмоса Kloňera, ktorý, popri svojich mnohých vedeckých publikáciách a štúdiách, publikoval v odbornom časopise Atiqot 29 (1996) s. 15 - 22 (časopis spoločnosti Israel Antiquities Authority) článok s názvom A Tomb with Inscribed Ossuaries in East Talpiyot, Jerusalem, kde poukázal popri inom aj na nemožnosť, aby rodina z Galiley tak, ako je predstavená v Novom zákone vo svojich aspoň dvoch generáciách (Jozef, Mária a Ježiš), mohla byť pochovaná v Jeruzaleme.

Ak mienka spomínaných producentov spôsobí pozitívny ohlas v odborných kruhoch a bude sa chcieť prezentovať ako vedecká hypotéza, určite sa to neskôr ukáže a bude sa to podrobnejšie skúmať. Keďže však ide o medializovanie podobných „objavov“, ocenenie Oscara za film natočený v minulosti nemusí vypovedať nič o hodnote ďalšej práce oceneného. Možno by niekto rád využil sústredenú pozornosť miliónov kresťanov v aktuálnej príprave na najväčšie sviatky zmŕtvychvstania Pána, Ježiša Krista, a tak je len rozumné pozrieť sa na tzv. objav aj ako na určitú reakciu, v ktorej môže byť sledovaný číry osobný záujem. Cirkev však, vďaka bohu, nie je Titanic.

Predkladaním názoru Camerona, že sa Ježišovo telo rozložilo na prach v hrobe spolu s jeho rodinou, je negovaná jedna z pravd kresťanstva, že Kristus je Boh a že vstal z mŕtvych.

BLAŽEJ ŠTRBA,

autor Je asistent na RKCMBF UK

HN, 1.3.2007

Našli byt, kde sa Sokol stretal s ŠtB

BRATISLAVA - Garsónka na Šancovej ulici v Bratislave bola podľa TV JOJ miestom, kde sa stretával arcibiskup Sokol s agentmi ŠtB. Byt na druhom poschodí s číslom dvanásť bol evidovaný na meno Martin Šťastný, túto osobu však nikto z obyvateľov obytného domu nikdy nevidel. Patril štátnemu podniku Otex, ktorý ho poskytol tajnej službe na vyššie účely. O konšpiračnom byte existujú doklady, ktoré čoskoro zverejní Ústav pamäti národa.

(pk), Plus jeden deň, 1.3.2007

Krivé svedectvá

Arcibiskup Sokol tlak na svoju funkciu odrazil. Cirkev ho podržala a výzvy na jeho odstúpenie sa tým stali bezpredmetné. Udržal sa. Lenže - stratil pri tom tvár. Hlavným previnením Jána Sokola (a cirkvi) nebolo to, že „komunikoval“ s ŠtB. Cirkev túto hru vždy tolerovala, s komunistickým režimom musela robiť kompromisy, dohody, pakty o neútočení. Aj na úrovni Vatikánu. Hlavným previnením Jána Sokola (a cirkvi) je to, že zakrýva pravdu. Ján Sokol už trikrát zaprel spoluprácu s ŠtB. A vždy v ústupovej pozícii. Najskôr tvrdil, že obvinenia sú falošné - a že neexistujú žiadne dôkazy (jeho zväzky v ŠtB sa stratili). Keď sa objavili kópie dokumentov o spolupráci, tak tvrdil, že nikdy nespolupracoval vedome (ako agent Spirituál). A nakoniec, keď sa ukazuje, že Ján Sokol opakovane komunikoval s ŠtB, prišlo tretie „spresnenie“. Priznal, že sa stretával s príslušníkmi ŠtB. Ale - nespolupracoval... Arcibiskupovi ešte stále môžeme veriť, že bol oddaný cirkvi a spoluprácu s „nepriateľom“ len predstieral. Lenže - rovnako môžeme veriť aj záznamom, v ktorých ŠtB Jána Sokola hodnotí ako „osobu, na ktorú je možné z našej strany vplyvovo pôsobiť“. Pretože kto komunikuje, ten spolupracuje. Úskoky neovládali len biskupi, ale aj komunisti.

Dilemu, do akej miery bola Sokolova „politika“ prípustná, môže uzavrieť len cirkev. A tá to už urobila. Arcibiskupa podržala. Bez výhrad. Z pohľadu cirkvi je tento odpustok pochopiteľný. Cirkev prežila cisára Neróna, vpád barbarov... Prežila fašistov. A nakoniec prežila aj komunistov. Aj vďaka biskupom ako Ján Sokol komunisti napokon uvoľnili zovretie - a tolerovali bohoslovecké semináre, hierarchiu, náboženskú výchovu...

Smutné je len to, že Ján Sokol a cirkev pri svojej obrane nevolili cestu priznania. A vysvetlenia (či ospravedlnenia). Namiesto toho siahli po taktike, ktorá je z Desatora známa ako krivé svedectvo.

Dag Daniš

PRAVDA, 28.2.2007

Sokol nie je podstata

Otázka, či sa Ján Sokol vedome stýkal s ŠtB, je zodpovedaná. Kladne. Obranná línia arcibiskupa sa posunula na kótu „nikoho nepoškodil“ a treba veriť, že tam zostane a zo zväzkov už nevylezie nič, čo by ho nútilo metať ďalšie kotrmelce. Toto je však už debata pre katolícku cirkev a je na jej slobodnej vôli, či ju zahrabe, alebo rozvinie. Ostatní sa môžu prizerajú, ale všetci by sme mali vedieť, že objavy o Sokolovi k podstate veci nič nehovoria.

Zmyslom otvorených archívov nie je to, aby poskytlí voyeurom z pornografických stránok internetu alternatívnu zábavu. Ani to, aby verejnosť kádrola a volala pred morálne tribunály ľudí často s nesmierne zložitou minulosťou, ktorú jeden či tri záznamy v registroch nedokážu postihnúť. Každý agent a držiteľ konšpiračného bytu, ale aj dôverník či kandidát spolupráce (čo sú v lustračnom zákone „nevedomé“ kategórie) má vlastnú históriu, nad ktorou nemožno vynášať definitívne sudy bez znalosti osobných zväzkov. Dôvod, prečo majú byť archívy otvorené, je poznanie zločineckej podstaty režimu, ktorý vytvoril sieť vedomých udavačov i „vynútených“ spolupracovníkov, aby kontrolou súkromného až intímneho života ľudí upevňoval svoju moc. Elektronické zoznamy ÚPN nevydávajú zďaleka úplné svedectvo o menách, čo v nich defilujú, ale o fungovaní systému, ktorého bola politická polícia základným pilierom. Potrebujeme ich mať pred očami nie preto, aby sa súdilo a organizovali lynče, ale na pripomenutie a odstrašenie, aby sa toto bazálne zlo už nikdy viac neopakovalo.

Arcibiskup Sokol azda nie je „vinný“ tým, že škodil cirkvi či niekoho udal. Azda, nevieme. On len formou, akú jeho postavenie umožňovalo, pomáhal zločineckému režimu pri kontrole a ovládaní spoločnosti.

Peter Schutz
SME, 1.3.2007

Sokol rozprával

Arcibiskup Ján Sokol musel v 80. rokoch chodiť na stretnutia s ešebákmi, keďže takto aspoň mohol chrániť záujmy cirkvi v totalitnom režime. Takto znie oficiálne zdôvodnenie čudnej minulosti jedného z najvyšších hodnostárov katolíckej cirkvi, ktorý ešte pred pár dňami akýkoľvek kontakt s komunistickými tajnými „fízlaťmi“ odmietal. Zdá sa, že po toľkých rokoch od novembra 1989 by to už mohlo byť každému jedno... až tak jedno to však úplne nie je.

Pán arcibiskup totiž na žiadne stretnutia s dôstojníkmi ŠtB chodiť nemusel. Za odmietnutie totiž nehrozil žiadny exemplárny či drakonický trest, iba presun záujmu tajnej polície na iný objekt, respektíve iného Špirituála ako si ho tajní invenčne nazvali. Stačilo jednoducho povedať NIE, najmä zo strany muža, ktorý sa po systémových zmenách profiloval ako muž, volajúci po zachovaní tradičných hodnôt. Pokiaľ dokáže odmietnuť konzum a karierizmus v tomto období, v čase reálnosocialistického nihilizmu sa straty materiálnych výdobytkov tobôž báť nemusel.

Ján Sokol sa však zaplietol pokiaľ nie s ŠtB, tak určite do svojich oficiálnych stanovísk, ktoré skôr ako signál mravnej integrity odzrkadľujú snahu predísť strate dôveryhodnosti pred zverejnením nových a novších informácií z archívnych zväzkov. Sokol

totiž žiadne záujmy cirkvi neochraňoval, na stretnutiach totiž informácie neposkytovali ešebáci, ale budúci pán arcibiskup. Pokiaľ im nemal čo povedať, nemal tam chodiť vôbec: ten druhý variant by už bol totiž jeho osobným zlyhaním a totálnou diskvalifikáciou cirkevných štruktúr, ktoré zatiaľ „statočne“ mlčia.

Na rozdiel od nich pán arcibiskup už stihol odhaliť cieľenú diskreditačnú kampaň v médiách, poprieť akékoľvek styky s ešebákmi, respektíve nepriamo poprieť popretie týchto stykov. Ani náznak sebareflexie, zbytočného zakopnutia či ľútosti. Tento osvedčený recept síce na Slovensku funguje, ale iba znova a znova posilňuje volanie po historickom spracovaní zločinov režimu, ktorého základy stáli na popretí slobody a dôstojnosti človeka.

Režimu, ktorý by nemohol fungovať bez fízlovania a sledovania presne toto všetko zabezpečovala Štátna bezpečnosť, ktorú Sokol nedokázal odmietnuť. S pribúdajúcim časom a stanoviskami iba dáva čoraz viac najavo, že ten základný problém nechápe. Naopak, on si ho vie odôvodniť a urobiť z neho svoju morálnu maximu, ktorou sa v očiach veriacich zaštituje. Sokol už toho totiž naozaj povedal o sebe dosť. Na rade sú teraz jeho kolegovia... tých, ktorých záujmy v týchto dňoch napokon neochránil... **PETER VAVRO**

HN, 1.3.2007

Lovu zdar

„Cirkev sa vyjadruje k veciam buď neskoro alebo vôbec!“ „A novinári nedotáhajú veci! Iba naklepnú kauzy a potom ich nechajú tak, nemajú výdrž!“ Tieto názory na cirkevnú hierarchiu a naopak na mediálnych pracovníkov som si zhruba pred rokom vymenil s jedným mladým novinárom. A dnes sa nestačím čudovať, aká je novinárska obec vytrvalá. Ako sa snaží, keď ide o arcibiskupa Sokola. Držia sa. To hej. A vytvárajú čím ďalej, tým väčší tlak. Mal by som asi povedať: „Len tak ďalej!“ Ale... dávam si neraz otázky: „Čo je vlastne za tým snažením? Aký majú úmysel? A čo sa stane, ak Sokola nezvládnú? A ak sa vzdá?“

Ak majú médiá pravdu, a Sokol je agentom, a ak sa Sokol vzdá, potom

sa môžem tešiť, že konečne novinári robia čo majú robiť. Ponúkať fakty, pravdu a stáť za pravdou. Ak sa však Sokol nevzdá a novinári majú pravdu, potom na jednej strane môžem vraviť o tvrdosti a na strane druhej o stále slabšej sile, na strane médií. Ale čo ak médiá v tejto otázke zavádzajú, ponúkajú polopravdu? Čo vtedy? Čo ak tým prvým úmyslom nie je konečne dotiahnuť nejakého agenta ŠtB k pokániu, ale podkopávanie autority arcibiskupa, resp. celej cirkvi? Áno, Sokol by bol pre niektorých pekný úlovok, ale pýtam sa načo? Čím je Sokol taký prítiažlivý, že ho chcú školiť? Aby si vari niekto ospravedlnil svoje vlastné zlyhanie? **Jozef Kozák, kaplán, Sabinov**
SME, 1.3.2007

Marianum odmieta pokutu

V pohrebníctve Marianum ešte trvá kontrola Protimonopolného úradu.

Marianum sa odvolalo proti pokute, ktorú pohrebníctvu navrhla dať Slovenská obchodná inšpekcia. Výšku navrhovanej pokuty odmietla inšpekcia zverejniť, pretože v tejto súvislosti ešte nebolo vydané právoplatné rozhodnutie. O pokute bude teraz rozhodovať ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie.

Dôvody na pokutu

Pokutovať Marianum chcela Slovenská obchodná inšpekcia potom, čo v pohrebníctve urobili v novembri kontrolu. Podľa jej výsledkov pohrebníctvo neoprávnene vyžaduje platby za služby vopred, medzi nedostatkami bolo duplicitné účtovanie, vyúčtovanie neobjednaných služieb, neprehľadná evidencia cien. Riaditeľ pohrebníctva Miloslav Hrádek oponoval, že takmer všetky pohrebné služby vo svete vyberajú peniaze vopred.

Po zverejnenie výsledkov kontroly pred vydaním právoplatného rozhodnutia sa riaditeľ Miloslav Hrádek vyhrážal, že podá na SOI žalobu za poškodzovanie dobrého mena.

Protimonopolný úrad kontrolu stále neuzavrel

Slovenská obchodná inšpekcia dala po kontrole na Marianum pred štvrt' rokom aj podnet na Protimonopolný úrad. Hovorkyňa úradu Alexandra Bernátová však tvrdí, že kontrola stále trvá a na otázku, kedy asi bude výsledok, odpovedala, že to nevedia.

Podľa inšpekcie je v Bratislave spotrebiteľovi upreté právo možnosti voľby, pretože Marianum je jediným správcom cintorínov v meste. Miloslav Hrádek oponoval, že správa mestských cintorínov je úlohou pohrebníctva Marianum. Spravuje 21 cintorínov, krematórium a urnový háj. Stará sa o všetky bratislavské cintoríny, výnimkou je len Cintorín Jarovce.

Farnostiam zatiaľ cintoríny nezverili

V súvislosti s pohrebníctvom ostáva zatiaľ nedoriešená žiadosť ôsmich farností, ktoré požiadali o zverenie cintorínov do správy. Farnosti požiadali mesto o prevzatie správcovstva cintorínov v súlade so zákonom, podľa ktorého cirkev mohla do apríla minulého roka požiadať o prevádzkovanie cintorínov. Mesto sa zatiaľ k ich žiadostiam nevyjadrilo, magistrát preveruje majetkovoprávny stav pozemkov, ktorých sa žiadosti týkajú.

Mesto zväži dotovanie

Otázkou je zatiaľ aj ďalšie dotovanie pohrebníctva z mestského rozpočtu. Mestské zastupiteľstvo minulý rok znížilo cenu za hrobové miesto, ktorú Marianum zvýšilo na 612 korún o 300 korún. Na zníženie ceny Marianum pristúpilo s podmienkou, že mesto rozdiel vyrovná dotáciou. Poslanci vtedy poverili riaditeľa Hrádka, aby do apríla vypracoval stratégiu financovania cintorínov na ďalšie roky.

(japa)

SME, 1.3.2007

Kňaz vydal knihu o pôsobení štátnej bezpečnosti v cirkvi

KRAKOV (dc) - Poliaci sa včera dočkali predaja dlho očakávanej knihy krakovského pátra Tadeusza Isakowicza-Zaleského Kňazi proti štátnej bezpečnosti. „To nie je kniha o agentoch v sutanách, ale o tom, ako niekdajšia tajná bezpečnosť pôsobila v cirkvi,“ povedal včera Zaleski, ako ho citoval server onet.pl. V šiestich kapitolách opisuje a chváli kňazov, ktorí hrozbám aj lákadlám Štátnej bezpečnosti odolali. A iba v dvoch sa zaoberá tými, ktorí na spoluprácu s tajnou políciou pristali. Aj ich menuje. „Kniha má ukázať, čo sa dialo s katolíckou cirkvou za komunizmu. Koniec je optimistický, cirkev vyšla zo súboja ako víťaz,“ zdôraznil bývalý kaplán v Solidarite. Publikácia vyvoláva novú vlnu kritiky katolíckej cirkvi za to, že o zlyhaní dušpastierov mlčala.

PRAVDA, 1.3.2007

Medzinárodné kolokvium perspektívy politiky a náboženstva

Na medzinárodnom kolokviu perspektívy politiky a náboženstva v zmiernení Slovenska a Maďarska, ktoré sa včera konalo v Budapešti vystúpil aj maďarský kardinál Péter Erdő a predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra. Kardinál Erdő zdôraznil, že spoločné kultúrne hodnoty a spoločná viera musia byť dôležitejšie ako rany minulosti. Biskup Tondra na otázku týkajúcu sa nacionalizmu v slovenskej vládnej politike povedal, že SNS stelesňuje pre mnohých Slovákov túžbu po samostatnosti, strana však nie je nacionalistická.

Rádio Slovensko, 06:00, 28.2.2007

RADA SOKOLOVI

Eštebácka kauza arcibiskupa Sokola nadobúda stále väčšie rozmery. Najnovšie sa ukázalo, že ŠtB mu celé roky za spoluprácu dávala peniaze či vecné dary. Bude zaujímavé sledovať, ako sa Sokol vynájde teraz. Na každý novoobjavený fakt si totiž vždy našiel výhovorku. Najskôr sa s eštebákmi nestretával vôbec, neskôr schôdzky priznal, no cirkvi vraj vôbec neškodil.

Aj po novoobjavených dokumentoch mu však ešte ostal malý priestor na výhovorku.

Môže napríklad tvrdiť, že riadiaci dôstojník ŠtB peniaze pre neho síce vyúčtoval, no nikdy mu ich neodovzdal.

S týmto argumentom by arcibiskup prežil pár týždňov, kým nevyplávajú na povrch ďalšie fakty. A kolotoč sa začne odznova.

Ján Sokol by asi najlepšie urobil, keby sa konečne k prípadu postavil ako chlap. Mal by otvorene všetko porozprávať a nešetriť ani riadiacich dôstojníkov, ktorí sa topiac v peniazoch spokojne usmievať.

No našťastie nemoralizujú z televíznych obrazoviek.

Plus jeden deň,

Nový drevený kostolík v Kozelníku je výnimočnou stavbou nielen u nás, ale aj v zahraničí

Rímskokatolícki veriaci v Kozelníku, obci neďaleko Banskej Štiavnice, boli roky bez vlastného kostola. K dispozícii mali len malú modlitebňu v prenajatých priestoroch. Dnes je už minulosťou. Nový drevený kostolík v Kozelníku je výnimočnou stavbou nielen u nás, ale aj v zahraničí.

V obci, kde sú dve tretiny evanjelikov a tretina katolíkov, začali so stavbou v októbri minulého roka a na Vianoce sa už mohli v rozostavanom kostolíku slúžiť sväte omše.

Alžbeta Petrinová, kostolníčka. „Tento malý stánok sa zrodil len vďaka nášmu duchovného otcovi Imrichovi Kováčovi, ktorý prišiel pred vyše rokom do našej obce ako kňaz, ktorý pôsobí ako duchovný otec v Banskej Belej.“

Ojedinelá stavba vznikla vďaka sponzorským darom a aktívnej pomoci desiatok brigádnikov z Kozelníka i okolitých obcí. Pomocnú ruku podali aj spoluobčania evanjelici, ako i obec.

Ivan Vráb, starosta Kozelníka: „Urobila svahovanie na vlastné náklady, vybetónovanie základov a spodnej časti, čiže platne.“

Kostolík jelod'ou cirkvi v tvare kavely.

Andrej Binder, autor stavebného návrhu: „Celá táto stavba je vlastne Don Boscov sen a Don Bosco v 19. storočí sa pristihol, že videl loď cirkvi plaviť sa na mori, kde zúrila víchrica, búrka a všetky lode sa potápali, jedna jediná sa zachránila tým, že zamierila k dvom stĺpom. Na tej lodi bol pápež, ktorý sa snažil tú loď ukotviť o dva stĺpy. Na jednom stĺpe bola Panna Mária a na druhom bola Eucharistia.“

Don Bosco v Miláne aktívne pracoval s mládežou a práve obidve dominanty, ktoré prídu na stĺpy kostolíka, sochu Panny Márie a Eucharistiu, pripravujú študenti štiavnických a kremnických škôl.

STV2, 18:20, 28.2.2007

Sokol na výplatnej páske ŠtB

Ústav pamäti národa zverejnil najzávažnejšie dokumenty o arcibiskupovej spolupráci

Archibiskup navštevoval konšpiračný byt ŠtB najmenej deväť rokov.

Archibiskup bratislavsko-trnavskej diecézy Ján Sokol bral od eštabáka Svätoslava Monsbergera peniaze alebo dary. Vyplýva to z dokumentov, ktoré včera sprístupnil Ústav pamäti národa.

Sokol to popiera. V dokumentoch vraj nikde nie je jeho podpis.

ÚPN to zistil z vyúčtovaní, ktoré si robil Sokolovi riadiaci dôstojník Monsberger. Podľa nich dal Sokolovi najväčšiu odmenu 3-tisíc korún len krátko predtým, ako ho vymenovali za biskupa - v júni 1988.

Archivár ústavu Radoslav Ragač hovorí, že na to obdobie to bola značná suma.

Monsberger o Sokolovi odmieta hovoriť. „Nemám chuť,“ povedal a zložil telefón.

Ragač hovorí, že ak by si Monsberger peniaze nechal, riskoval by stratu veľmi dobrého miesta. „Súdruh Monsberger to vykázal, podpísal to náčelník oddelenia, náčelník odboru, dvakrát to vyúčtovala účtovníčka. Bolo to dosť prísne kontrolované. Vždy je tu otázka, či by sa mu oplátilo riskovať za pár sto korún stratu veľmi teplého miesta. Bolo by to dosť riskantné.“

Sokol mal od Monsbergera prijať viac ako päťtisíc korún. Podľa dokumentov tiež navštevoval dva konšpiračné byty - na dnešnej Šancovej a Budovateľskej ulici v Bratislave. V byte sa podľa záznamov nechal aj hostiť.

Konferencia biskupov Slovenska si na preštudovanie dokumentov vyžiadala čas. Podľa hovorca sa vyjadria pravdepodobne v pondelok. Odvolanie biskupov je v kompetencii Vatikánu.

SME, 2.3.2007

Financovanie neštátnych umeleckých škôl a školských zariadení

V diecéznom centre Jána Pavla II. dnes zasadali zástupcovia diecéznych školských úradov na Slovensku. Venovali sa stále nevyriešenej otázke financovania neštátnych základných umeleckých škôl a školských zariadení. Počúvate Augustína Hriadeľa, riaditeľa diecézneho školského úradu v Nitre a hovorca subkomisie pre školstvo pri Konferencii biskupov Slovenska.

Augustín Hriadeľ, riaditeľ diecézneho školského úradu v Nitre a hovorca subkomisie pre školstvo pri Konferencii biskupov Slovenska: „Zo skúseností, ktoré sme zozbierali z jednotlivých diecéz Slovenska sú vo všeobecnosti veľmi negatívne z toho dôvodu, že do 1. januára 2007 boli školy a školské zariadenia financované zo štátneho rozpočtu prostredníctvom jedného krajského školského úradu v každej diecéze, v súčasnosti je okrem financovania krajským školským úradom, ktorý financuje školy, školské zariadenia financujú vyššie územné celky v ich teritóriu, respektíve obe a mestá a tým pádom niekoľkonásobne sa znásobila práca administratívna“.

Podľa Augustína Hriadeľa, každé mesto, obec prípadne vyšší územný celok si vysvetľujú zákon po svojom.

Augustín Hriadeľ, riaditeľ diecézneho školského úradu v Nitre a hovorca subkomisie pre školstvo pri Konferencii biskupov Slovenska: „Nemôžeme dôjsť k takému konsenzu aby vyhovoval obidvom stranám, aj tým, ktorí nás financujú, aj tých, ktorých financujú a robia niektoré mestá vyššie územné celky obštrukcie tým, že zavazujú nás rôznymi zmluvami, veľmi komplikovanými, ktoré. Nevyplývajú zo zákona a majú také stanovisko, že keď nepodpíšeme tieto zmluvy, tak nám nedajú žiadne financie.“

Znalci subkomisie pre školstvo sa uzniesli na dvoch krokoch postupu k aktuálnej legislatívnej situácii. Prvým je snaha o zrušenie aktuálneho zákona Národnou radou, druhým krokom je ešte tento rok doriešiť otázku financovania základných umeleckých škôl a školských zariadení.

Rádio Lumen, 17:30, 28.2.2007

Farár nikdy nesmie vodu kázať a víno piť

Z čoho plynie mienka o výnimočnosti farárov? Prečo sú považovaní za dôstojných, velebných, hodných dvojitej cti? Iste nie hlavne preto, že patria medzi najstaršie povolania! Potom preto, že majú do činenia s Ježišom Kristom, s Božím slovom, že zvestujú Boha, kážu o Ježišovi, že Ježišovo slovo, evanjelium, poslanstvo, zákon ostáva to najdrahšie, čo vôbec človek môže poznať, v čo môže veriť! Nechajme bokom aj opačné mienky, Marxom a jeho epigónmi hlasno označované náboženstvo ako ópium s konečným posudkom, že je to tmárstvo, spiatocníctvo, ideológia imperialismu. Ostaňme pri tom, že všeobecne uznávaná výnimočnosť farára, farárov vyplýva z tej prvej naznačenej príčiny.

A prax? História pozná dosť argumentov na to, že ne jeden farár napriek jednoznačnému Ježišovmu „nikto nemôže slúžiť dvom pánom“ (rozumieme: kto slúži Pánu Bohu!), slúži aj tomu druhému. (Tu však možno použiť termín vhodný na náboženskom poli: službičkovať, prejavovať ponížujúce služby.) Službičkovanie druhému pánovi je vhodné považovať za zradu služby, povolania. A tak sa opýtajme, či farár nemôže zrádzať preto, že je -farár.

V službách moci

Ježiš počas pôsobenia na Zemi aj ako človek bol Učiteľom, „Majstrom“, ktorý mal svojich dvanástich žiakov, učeníkov. Ako takí nemohli byť zradcami. Zatiaľ v knihách evanjelia je opísaný skutok zrady u Judáša, pokúšania, nechápania u Petra, pochybovania u Tomáša, túženia po moci u Jána a Jakuba a rozbehnutia sa preč od Ježiša na kríži okrem Jána u všetkých... V ďalších storočiach práve kresťania slúžili druhému pánovi prekrúcaním evanjeliovej pravdy o Ježišovi ako Synovi Božom, až niektorí teológovia (!) aj knižne tvrdili, že žiadny Ježiš historicky nežil, neexistoval, že bol vymyslený... Cisár Jozef n. (1780-1790) presadzoval v monarchii nemčinu ako úradný jazyk. Povstal z toho boj o maďarčinu, ktorú tvrdo presadzovali maďarskí Uhri, čo sa dodnes pozná pod pojmom maďarizácia. Do jej služieb sa postavili niektorí farári aj vo vysokých hodnostiach, funkciách. Márne poznali poučenie apoštola Pavla, najväčšieho evanjelizátora, zvestovateľa

radostného poslanstva o Ježišovi Kristovi, že treba zvestovať v zrozumiteľnom jazyku (tak aby poslucháči rozumeli!). Kresťanovi to je jasnejšie než svetlo Slnka. Nie však každému.

Na scénu prišiel Hitler s ideológiou fašizmu. Ne jeden farár v Nemecku i na Slovensku vykročil nielen ako sympatizant, ale hotový bojovník, i keď si tým pilil vetvu, na ktorej ako kresťan, teológ mal verne sedieť, stáť, žiť!

A napokon prišiel „víťazný február 1948“ a všetko, čo s ním súviselo a vládlo vyše štyridsať rokov. Bola to „cesta do posledného štádia vývoja ľudskej spoločnosti, do komunizmu“, v ktorom všetko dosiahneme bez viery v boha a bohov. Toto otvorene tvrdili a odvolávali sa na „vedu“. Osobne ako farár som ideológov vo funkcii cirkevných tajomníkov označoval za „úprimných nepriateľov“, pretože hovorili, že ako kresťania, farári sme tu už len dnes-zajtra... Každý, kto len chce, môže siahnuť po cirkevnej, náboženskej (chudobnej, štátnej vrchnosťou dovolenej a ostro kontrolovanej!) tlači a čítať články, úvahy, poučenia, výstrahy pred imperialistickými nepriateľmi, povzbudzovanie „splniť päťročnicu za štyri roky“ k Stalinovým narodeninám ako najväčší vianočný dar. A tak ďalej a podobne v existujúcej náboženskej tlači v tých rokoch! Nik nemôže tvrdiť, že to predsa nemohli písať niektorí farári, lebo veď boli - farári. Netreba azda pripomínať, že taká bola všetka tlač, že tak písali mnohí a mnohí tiež vysokoškolsky vzdelaní inteligenti...

„Mea culpa...!“

Komunistický režim veľmi bojovne bdel na strážni mieri a budovania pokroku. A na to potreboval strážcov a ochrancov v uniformách i bez nich.

A tí bez uniforiem boli dobrovoľní i získaní „bojovníci“, agenti, špicli. Ústav pamäti národa má doklady, že nimi boli aj niektorí farári vo vysokých cirkevných hodnostiach. Namíeste je otázka: prečo sú vystrkovaní tak hlasno (neraz s cynickým úšklabkom!) niektorí farári i vo vysokých cirkevných funkciách? Prečo toľko rečí okolo toho? Či to naozaj nevyplýva zo všeobecného hodnotenia Ježiša a jeho učenia, poslanstva, evanjelia, radostnej zvesti? Teda z dosť všeobecne uznanej mienky, že každý farár má slúžiť jednému pánovi? Škoda, že

po „nežnej revolúcii“ sa nesiahlo po dokumentoch z čias tých štyridsať rokov! Bolo by sa videlo, ako to s nami bolo v tých dlhých a širokých prvomájových sprievodoch a s prevolávaním na večnú slávu prvých bojovníkov mieru a pokroku! Ako to bolo vo voľbách s 99,7% účasťou a s hlasmi ZA! Ako to bolo s tými, ktorí s hrdosťou na najvyššie fóra hlásili mená, že tí a tí sú nepriateľmi, ktorých treba zatvoriť a - likvidovať...

Čo s tými farármi a biskupmi, arcibiskupmi? Predovšetkým by to mali vedieť tí, ktorí sú označení (zdôrazňujem skutočnosť, že sú označení) ako pomáhači, aby vodu nekázali a víno nepili! Opakujem: stačí, že sú označení za takých či onakých pomáhačov komunistického režimu, čo by malo byť dostatočnou príčinou nie zdôvodňovať nepravdu, ale biť sa v prsia s tým často v blízkosti oltára vyjadrovaným „mea culpa, mea culpa a odpusťte“... Ak niečo tomuto podobné označení neprejavia, potom nie sú hodní, aby sa ďalej vôbec spomínali.

Ivan Tóth

Autor je teológ, bývalý kňaz
PRAVDA, 2.3.2007

Eštebák: Nemám chuť

Svätoslav Monsberger o pracovnom vzťahu s arcibiskupom mlčí.

Na Nezábudkovej 8 v Trnave sídli podľa výpisu z obchodného registra na internete spoločnosť RENT SM. Jej jediným spoločníkom a konateľom je PaedDr. Svätoslav Monsberger, ktorý bol riadiacim dôstojníkom arcibiskupa Jána Sokola. „Neviem o čom rozprávate, nemám chuť o tom rozprávať,“ povedal a zložil telefón.

Dom na adrese, ktorá má byť sídlom firmy, je podľa susedov jeho súkromný dom, nikde nevidieť ani tabuľku s názvom firmy. RENT SM vznikla v roku 2005 a zaoberá sa kúpou tovaru, sprostredkovateľskou činnosťou či prenájom nehnuteľností.

Podobne ako Monsberger sa nechcú vyjadrovať ani ďalší eštebáci Rudolf Mizera a Albert Wendl, ktorí o Sokolovi písali správy. Človek s menom Mizera pracuje ako právnik na Krajskej veterinárnej správe v Trnave. (bej), SME, 2.3.2007

Eštebáci Jánovi Sokolovi platili

Arcibiskup sa v konšpiračnom byte občerstvoval a od dôstojníka prijal dary. Nové dokumenty Ústavu pamäti národa odhaľujú ďalšiu časť arcibiskupovej spolupráce s ŠtB.

Ústav pamäti národa včera sprístupnil doteraz zrejme najzásadnejšie dokumenty, ktoré ukazujú, ako arcibiskup Ján Sokol spolupracoval s ŠtB.

Ide o pokrok v rekonštrukcii arcibiskupovho skartovaného spisu. ÚPN ho urobil vďaka tomu, že skúmal finančné výdavky ŠtB pre svojich agentov alebo dôverníkov.

Arcibiskup Sokol chodil na schôdzky v konšpiračnom byte, kde konzumoval občerstvenie a od príslušníka ŠtB Svätoslava Monsbergera prijal vecné alebo finančné dary v hodnote viac ako 5-tisíc korún. Najviac - tritisíc korún prijal Sokol 7. júna 1988.

Tritisíc korún bola v roku 1988 priemerná mesačná mzda.

Z dokumentov nie je zjavné, za čo peniaze Sokol dostal. Radoslav Ragač z archívu Ústavu pamäti národa však povedal, že odmeny dávali eštebáci aj vtedy, keď mal niekto významné životné jubileum. Sokola 12. júna 1988 vysvätili za biskupa.

Sokol: Nie je to pravda

Arcibiskup odmieta, že prijímal peniaze. „Nie je to pravda. Na tých dokumentoch nikde nie je podpis otca arcibiskupa,“ povedal televízii Markíza Sokolov tajomník Tibor Hajdu.

V stanovisku vydanom v utorok Sokol napísal, že príslušníci ŠtB si s ním stretnutia vynucovali.

„Pri týchto stretnutiach, ktoré boli pre mňa ponížujúce, som sa snažil ochraňovať záujmy cirkvi a odvieť pozornosť ŠtB k nepodstatným záležitostiam.“

Sokol skonzumoval občerstvenie asi za 500 korún. Vyplýva to z vyúčtovania služobných výdavkov, ktoré si Monsberger robil. Ide o náklady za stretnutia v období od novembra 1984 do júna 1988.

Podľa iného dokumentu - spisu zavedeného na konšpiračný byt „Zora“ na Budovateľskej ulici v Bratislave, ho Sokol navštevoval ako tajný spolupracovník Špirituál od 7. apríla 1979 do 14. januára 1986.

Okrem tohto bytu navštevoval aj konšpiračný byt „Otex“ na vtedy Malinovského, dnes Šancovej ulici. To

zase vyplýva zo spisu zavedeného na tento byt.

Sokol ho navštevoval minimálne od januára 1989 do októbra 1989, teda už aj ako arcibiskup. Ním sa stal v júli 1989.

Svätopluk

Ide zároveň o prvé záznamy, v ktorých už Sokol nie je vedený ako Špirituál (ako kandidát tajnej spolupráce), ale ako Svätopluk (agent). Doteraz tvrdil, že agentom nebol a eštebáci ho zaregistrovali preto, lebo si naháňali prácu. Zmena v jeho registrácii nastala práve v roku 1989, keď sa stal arcibiskupom.

KBS chce čas

Konferencia biskupov Slovenska

nové materiály zatiaľ nechce komentovať. „Ide o takmer sto nových strán a potrebujeme čas, aby sme si ich prečítali. Svoje stanovisko poskytneme pravdepodobne v pondelok,“ povedal hovorca KBS Jozef Kováčik.

Okrem týchto dokumentov ÚPN našiel ešte informácie o „využití poznatkov“ aj z odboru boja proti vnútornému nepriateľovi. Aj v nich sa spomína Sokolovo krycie meno Špirituál, ale aj Svätopluk. Informácie ním poskytnuté boli pre ŠtB hodnotné a radila ich do denných situčných správ.

Z odkazov v dokumentoch vyplýva, že Sokolov skartovaný spis mal minimálne 300 strán. **SME, 2.3.2007**

Ján Sokol a odmeny v konšpiračnom byte

Ústav pamäti národa zverejnil nové dokumenty o spolupráci arcibiskupa Jána Sokola so Štátnou bezpečnosťou v osemdesiatych rokoch.

Zoznam zachovaných výdavkov riadiacieho dôstojníka ŠtB Monsbergera na Jána Sokola z rokov 1984 až 1987.

A - vecné alebo finančné dary pre agentúrno-dôvernícku sieť alebo ich rodinných príslušníkov

B - schôdzková činnosť - zvičajne účty za pohostenie

Pohostenie počas chôdzky

B 32 KČS máj 1985
B 46 KČS marec 1986
B 37 KČS január 1986
B 37 KČS apríl 1986
B 34 KČS september 1986
B 27 KČS október 1986
B 38 KČS marec 1987
B 32 KČS máj 1987

B 31 KČS september 1987
B 26 KČS október 1987
B 32 KČS november 1987
B 178 KČS január 1989
B 24 KČS marec 1989
B 26 KČS máj 1989
B 57 KČS jún 1989
B 24 KČS júl 1989
B 41 KČS august 1989
B 250 KČS október 1989
B 85 KČS október 1989

Vecné a finančné dary

A 350 KČS november 1984
A 180 KČS jún 1985
A 280 KČS október 1985
A 420 KČS október 1986
A 1000 KČS december 1987
A 3000 KČS jún 1988
Dovedna v sume 5230 KČS
Tento typ odmeny mal byť vyplatený v rokoch 1984 až 1988.

SME, 2.3.2007

Sokol to popiera

Arcibiskup Ján Sokol už 17 rokov popiera, že by spolupracoval s ŠtB. Jeho meno sa objavilo najprv v takzvaných Cibulkových zoznamoch. Po tom, čo vznikol Ústav pamäti národa, archívári objavujú stále nové dokumenty o jeho vzťahu s ŠtB. On hovorí, že nejde o vedomú spoluprácu.

Prvý dokument boli takzvané registračné protokoly, v ktorých je Sokol zapísaný ako kandidát tajnej spolupráce - 17 rokov, čo je nezvyčajne dlhý čas. V roku 1989 ho zaregistrovali na agenta. K protokolom chýbal Sokolov spis.

Pred dvoma rokmi ÚPN objavil

o Sokolovi ďalšiu zmienku, a to v spise kňaza Mariana Prachara. Sokol vraj na stretnutí eštebákovi povedal, aby dali Prachara do väčšieho mesta, kde bude mať viac roboty. Správa pre Sokola nevyznela negatívne.

Pred niekoľkými týždňami sa Sokolove krycie meno Špirituál objavilo v takzvaných denných situačných správach, z ktorých vyplývalo, že bol s eštebákmi v kontakte. On to popieral. Minulý týždeň mu ÚPN

ako prvému sprístupnil dokumenty o návštevách v konšpiračnom byte a finančných odmenách. On potom vydal stanovisko, v ktorom však peniaze nijak nespomenul.

„Vedomý si toho, že mám čisté svedomie v otázke mojej bezvýhradnej vernosti cirkvi...pokladám toto moje vyhlásenie za odpoveď na všetky otázky, týkajúce sa dokumentov zverejňovaných ÚPN,“ reagoval už dopredu. **mož, SME, 2.3.2007**

Niektu musí zaplatiť

Sokolovo vyzliekanie donaha na očiach verejnosti pripomína scény z lacného filmu. Niekomu to môže spôsobovať uspokojenie, niekto ľutuje starca, ktorému po tvári rozmazávajú bahno. Slovensko si týmto procesom líže rany, ktoré na ňom totality zanechali.

Za posledný mesiac médiá vyzliekli arcibiskupa Jána Sokola donaha. Je na tom niečo obscénne. Niečo pornografické, ako včera napísal Peter Schutz. Scénka z nízkorozpočtového filmu, kde osvetlenie je zlé a herci pôsobia úboho. Ak budeme nútení pozrieť si z neho viac, mali by sme si byť istí prečo.

Prečo chceme odhaliť ľudí, ktorí pomáhali komunistickému a fašistickému režimu na Slovensku? Najčastejšie počujeme, že Slovensko sa musí vyrovnáť so svojou minulosťou, aby sa mohlo otvoriť budúcnosti. Je to chabý sentiment, ktorý možno obstojí v hollywoodskom scenári. Na ospravedlnenie honov na čarodejnice, rozumej eštebákov, to však nestačí.

Často sa tiež dočkáme odpovede, že pomenúvanie bývalých eštebákov a ich verejné zahanbovanie je prevenciou, aby sa minulosť nezopakovala. Odkrývame ich siete a zisťujeme, ako fungovali. To nám umožňuje viac sa pripraviť na návrat nejakých nových -bákov a na tajné inštitúcie, ktoré ich školili a zastrešovali.

Fajn, to už je o niečo konkrétnejšia odpoveď. Úplne by však stačilo, keby nám historici jednoducho prezradili, ako sa veci mali za Husáka a za Tisa. Minimálne by nás ušetrili od verejného mučenia sokolov, ktorí „len“ slúžili verejnosti.

Je dôležité začaté dokončiť. Je pre nás, ale pre nich - obeť komunizmu a fašizmu. Na Slovensku je ich dosť.

Ak niekto spácha závažný zločin, musí zaplatiť. Na tom sa zhodneme. Väčšina dôležitých komunistických pohlavárov unikla bez zaplatenia - buď sú mŕtvi, alebo inak stratení. Ľudia ako Sokol sú náhradníci. Olúpu ich ako cibuľu.

Povyzliekajú ich z jednej hanebnej vrstvy za druhou a zalepia tým ranu národa z minulých desaťročí.

Tí z „ineho“ sveta, o ktorých sa fašizmus a socializmus ani neobtreli, pozorujú so sympatiami, ako Slovensko prekonáva nedávnú minulosť. Ako si líže rany. Vidieť ich všade - v činžiakoch, ktoré hyzdia aj tie najkrajšie dediny, v cynizme, ktorý preniká politikou, a v neistote, ktorá zakaždým umlčí smrteľníkov snažiacich sa vyjadriť o veciach verejných.

Niekedy sa mi zdá, že nie všetci na Slovensku si uvedomujú, ako veľmi ich všetky tie -izmy zranili. Sú ako zvieratá, ktoré zrazilo auto. Keď odfrčalo z miesta činu, zvieratá vstalo a odkráčalo preč. Vnútorne však krváca...

Cez Sokola si krajina lieči vnútorné zranenia. Akokoľvek ťažké je sledovať tento proces, akokoľvek pocíti to v nás vzbudzuje, je to nevyhnutné pre vyrovnanie sa s minulosťou.

Tí, ktorí trpeli za komunizmu, možno cítia uspokojenie, že niekto za to teraz platí daň. Niektorým je ľúto starca, ktorému po tvári rozmazávajú bahno, ktoré po sebe zanechal. Možno nie je najlepším skorocelom na hlboké rany pomsta, ale odpustenie.

Tom Nicholson
SME, 2.3.2007

Do bytov šli len preverení

O nových dokumentoch o arcibiskupovi Sokolovi sme hovorili s **Radoslav Ragačom**, archivárom z Ústavu pamäti národa.

Ako ste tieto dokumenty objavili?

„Keď sme prechádzali spisy o zvláštnych finančných prostriedkoch, zistili sme, že jeden riadiaci orgán si vykazoval dva konšpiračné byty. Zora aj Otex. Na základe toho sme zistili, že tento riadiaci orgán - Svätopluk Monsberger - bol tým, kto obhospodaroval tieto byty. Našli sme ich zväzky a ďalšie dokumenty.“

Kto mohol chodiť do konšpiračného bytu? Arcibiskup hovorí, že sa stretával so štátnou bezpečnosťou pod nátlakom.

„Môžeme sa odvolať na už dávnejšie zverejnenú správu, na ktorej je označený ako preverení. Do konšpiračného bytu chodila zásadne preverená agentúra. Existovala veľká obava, aby sa byt nedekonšpiroval. Nemohli tam niekoho násilne vodiť, aby tam robil škandály, vykrikoval. Do tohto konkrétneho bytu chodilo dosť veľa tajných spolupracovníkov, existoval na to harmonogram.“

Bol súhlas so schôdkou v konšpiračnom byte súhlas so spoluprácou?

„Je to vážny náznak spolupráce. Podľa môjho názoru je to už dôkaz, ale my nie sme na to, aby sme súdili. Vo vyhodnotení, v záverečnej správe z bytu sa píše, že v ňom bol ‚obsluhovaný‘. To sa nepoužívalo vtedy, ak by bol k tomu nútený. Ani z logiky to nevyplýva.“

Z dokumentov vyplýva, že arcibiskup dostal tisíce a neskôr aj tritisíce korún. Vie sa, či to bol dar, alebo hotovosť?

„Bud' to bolo jedno, alebo druhé, ale ak to bola takáto zaokrúhlená suma, tak to bol asi finančný dar, lebo nekúpate vecný dar priamo v hodnote tisíc korún. Keď je to suma neokrúhla, skôr predpokladáme, že to bol vecný dar.“

Dá sa zistiť, za čo to bolo?

„Napríklad niekedy pri životných jubileách.“

Nemohol si Monsberger peniaze nechať?

„Súduh Monsberger to vykázal, podpísal to náčelník oddelenia, náčelník odboru, dvakrát to vyúčtovala účtovníčka. Bolo to dosť prísne kontrolované. Vždy je tu otázka, či by sa mu oplatilo riskovať za pár sto korún stratu veľmi teplého miesta. Bolo by to dosť riskantné.“ **mož, SME, 2.3.2007**

Ján Sokol dostával od ŠtB vecné dary

Arcibiskup Ján Sokol dostával od štátnej bezpečnosti aj vecné dary. Vyplýva to z nových dokumentov ŠtB, ktoré dnes zverejnil Ústav pamäti národa. Viac ako sto strán záznamov prináša informácie o existencii dvoch konšpiračných bytov, ale aj o tom, že v roku 1988 mal mať zväzok arcibiskupa Sokola 300 strán. Pre skartáciu je v súčasnosti archivárom známa len jeho časť.

Nové dokumenty prinášajú informácie o dvoch konšpiračných bytoch v Bratislave. Podľa záznamov sa v nich Ján Sokol ako kandidát tajnej spolupráce neskôr agent, stretával s ŠtB od roku 1979. V konšpiračnom byte s krycím názvom Otex na dnešnej Šancovej ulici boli minimálne v roku 1989 jeho schôdzky pravidelné.

Radoslav Ragač, archív Ústavu pamäti národa: „Tam vlastne prebehlo do októbra 89 asi 12 schôdzok, vlastne tam vidno krásne tú mesačnú periodicitu približne stretávania.“

Podľa dokumentov bol tento konšpiračný byt v roku 1989 vyčlenený len na schôdzky s arcibiskupom Sokolom. Vtedy pod krycím menom Špirituál a Svätopluk.

Patrik Dubovský, archív Ústavu pamäti národa: „Zaujímavé je to, že bol vedený v podstate iba na tieto dve krycie mená, respektíve na túto osobu.“

Telefonuje Tibor Hajdu, tajomník Arcibiskupského úradu v Trnave: „Vynútené stretnutia typu predvolania alebo nejakej nanútenej návštevy nemožno chápať ako spoluprácu.“

Dokumenty Ústavu pamäti národa hovoria, že tieto stretnutia sa riadili

takzvanou legendou. Ide o súbor dohodnutých znamení, ktoré mali predísť odhaleniu. Historici upozorňujú, že môže ísť o protiargument súvisiaci s nevedomou spoluprácou biskupa s tajnou políciou.

Radoslav Ragač, archív Ústavu pamäti národa: „Môže to byť silný proti argument.“

V účtových dokumentoch štátnej bezpečnosti je aj záznam o tom, že tajnému spolupracovníkovi Špirituál eštabáci vyplatili 3000 korún. Je to zdokumentované päť dní po Sokolovej biskupskej vysviacke.

Radoslav Ragač, archív Ústavu pamäti národa: „To bola buď odmena vo forme finančnej odmeny alebo vecného daru.“

Arcibiskup Sokol spoluprácu naďalej popiera.

Telefonuje Tibor Hajdu, tajomník Arcibiskupského úradu v Trnave: „Nikdy so štátnou bezpečnosťou nespocoval. Na tomto stanovisku aj naďalej pán arcibiskup trvá.“

Dokumenty sú nové aj pre biskupskú konferenciu.

Josef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Predpokladám, že začiatkom budúceho týždňa budeme môcť dať konkrétne stanovisko aj k týmto materiálom.“

Už zajtra budú zástupcovia biskupskej konferencie o vzniknutej situácii rokovať aj s trnavským arcibiskupským úradom. Z prostredia biskupov prenikli informácie, že táto téma by mala byť aj na programe južnej návštevy vo Vatikáne.

Jaro Barborák, STV, 19:30, 1.3.2007

Sokol dostal od ŠtB odmeny

Arcibiskup Ján Sokol mal od komunistckej ŠtB dostať za spoluprácu niekoľko tisíc československých korún. Vyplýva to z nových sprístupnených dokumentov Ústavu pamäti národa, o ktorých včera informovali slovenské médiá. Podľa TV Markíza a TA 3 mal Sokol dostať odmenu viackrát, pričom ŠtB vyčlenila pre spolupracovníka s pseudonymom Špirituál do 3 000 Kčs, ktoré mali byť vyplatené v hotovosti alebo daroch. Z dokumentov vyplýva, že tisíc korún dostal v decembri 1987, ďalších triti-

síc o pol roka. Nie je však jasné, či si ich arcibiskup prevzal. Na to upozornil aj hovorca Arcibiskupského úradu v Trnave Tibor Hajdu, podľa ktorého v dokumentoch chýba Sokolov podpis. Arcibiskup mal tiež navštevovať dva konšpiračné byty v Bratislave. Arcibiskup poprel vedomú spoluprácu s ŠtB s tým, že „ani ústnym, ani písomným spôsobom nepodal ŠtB žiadnu správu“. Neskôr však pripustil, že sa s príslušníkmi stretával, ale vedome nespocoval.

(čtk, tasr), Nový čas, 2.3.2007

Našli vinníkov

Polícia už pozná mená troch chlapcov, ktorí v Stropkove poliali horľavinou a zapálili bezbrannú mačku. Šokujúce video nakrútené mobilom, zverejnili na internete. Potom, čo sme ho v pondelok odvysielali v Televíznych novinách, riaditeľka tamojšej cirkevnej základnej školy na ňom spoznala ich žiaka. Ihneď preto zavolała políciu.

Partia chalanov si za miesto svojej brutálnej zábavy vybrala toto futbalové ihrisko.

AA: „Toto je techničák.“

AA: „Už je agresívna.“

Jeden z trojice tínedžerov je žiakom ôsmeho ročníka stropkovskej cirkevnej základnej školy. Riaditeľka ho na videu spoznala podľa hlasu. Pred policajtmí sa k činu priznal.

Mária Karašinská, riaditeľka cirkevnej školy: „Je bezproblémový, čo sa týka správania, takže pre nás to bolo skutočne veľmi neočakávané a istým spôsobom šokujúce.“

Asistoval mu jeho starší brat Michal, ktorý celú scénu nahral na mobil.

Michal A.: „Mrzí ma to dost.“

A prečo ste ju takto podpálili?

Michal A.: „To išlo zo srandy.“

Šokovaní ostali aj v základnej škole, ktorú navštevuje 13-ročný Matúš.

Riaditeľka, ZŠ Konštantinová: „Je to v štádiu šetrenia a my ako škola sa k tomu vyjadrovať nedeme.“

Video si stropkovskí školáci posielali mobilom. Jeden z nich ho zverejnil na internete. Počítač mu už zhabali policajti.

Oni sa tým aj chválili?

AA: „Ani veľmi nie.“

AA: „Jeden kameroval a druhý zapaloval.“

AA: „Mali rozmýšľať čo robia.“

Daniel Džobaník, KR PZ v Prešove: „Polícia začala trestné stíhanie vo veci pre trestný čin týranie zvierat.“

Chlapcom hrozí až trojročné väzenie. V prípade maloletého 13-ročného Matúša bude trestné stíhanie zastavené.

**Michal Hečko, Martin Jedinák
TV Markíza, 19:00, 1.3.2007**